

30355 వ త్రి ది న ము వ క టిం వ (బడును

VOL. 5. } డెన్వ పట్టణము 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25 వ తేది గురువారము } No. 21
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ చతుర్థి ౧౪. } సంచిక ౨౧

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అపరీక్షిత రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కీరీటుమంటి మందు. దురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాంతశోథలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి (28)

కావచ్చుచున్నట్లు గుడి మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన బాధలను పోగొట్టును. కీరీటుమంటి పొడరగదోవములను, మలబద్ధకమును కాల్చెనంటియును బొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగమును గలుగజేయదు. 18 రోజులవర దుండుటకు 4 కోసుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

ఏక బాహలిపి ప్రశంస

ఇది దెప్పలకంటి అన్నారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్రప్రదేశ్ కాశాశాస్త్రాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అంధ్ర నర్వకశాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రావలింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రప్రదేశ్ కాశాశాస్త్రాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.

ఈ అమృతము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యువ్వశక్తివలన చేసి చేతి కాల్చి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు లేజును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధసాన దాన్ని 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్,

అధికారిగ్రహ తోవభాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కారణం: ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు సూచకము అందగు జనివిచారణలయను. వెల 0-4-0 పోస్టేజి వేసెను. అంధ్రప్రదేశ్ కాశాశాస్త్రాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

సావరన్ అండు కంపెనీ సారి

తా మ ర వై ల ము.

ఈ తైలమును 2 రోజులు తామర, ఏనుగుగడ్డి, దురద, తీల ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు వైన రాచిన యెదల మాయమై పోవును. గుణములేదనిన డబ్బు వాఫసు చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం రు. 12. 8 బుడ్డుల పోట్లములు వస్త్ర రాతపు

సావరన్ అండు కంపెనీ,
(1189) కన్యాశక్తి అగ్రహారం, మదరాసు.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పుకషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుజేయును. మనసగలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్పును, సార్వత్రిక నొప్పిల కారదోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.

గుణవశనగలిగి యుండును. శ్రమియుంట నుండగినది.

వసమూలికలచే హింసూజేత మును

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

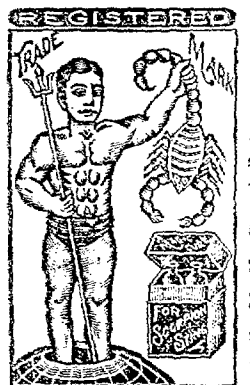
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో: } 109, (ఫోరొడ్డు, బొంబాయి)
6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

నర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(8జిల్లెడ్లు ప్రేతు మామ్రు)

మృతమునో వచ్చువారు సంకోచమునో పోవుదురు. గుణములేదని దబ్బపుచేయవారలకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండవలసిన యాభ్యోగ్యమము. అంధ్ర, మూసాని, చేయివైద్యులచే పొగడగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములు చివరిన మందు గుణముమోడదు, తేలునకు మూత్రమే కాక ఎలక, మక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకెట్ల వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేసెను.

పాకెట్ల 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం. అర్థకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ ఇవ్వబడును. చిహ్నము:— ధనలక్ష్మీ దేవి, 1-6 వెంకటేశ్వర స్త్రీ వీధి, సోకానపేట పోస్టు, మదరాసు.

క్రమదాంధ్ర బహుద్ర పురాణము (పద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పనులెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కలభేదము లేకలిగి? అనారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు సుప్రముగ వివరింపబడియున్నవి. బాహునాగి గంధముపై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. ప్రతి మనుల కులభిము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్రమున్నవి. వెల 5-0-0. కర్పూల వేతె.

క్రమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

ప్రతి:— కులభము, పృథుమధురము, భావగర్భితము 1000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములపై అమ్మ. కాళికో వైంకు భవ 1-కి 0. పోట్లములు వేసెను.

(26) బనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తయారు చేయబడు, ముద్రించబడే హస్తములు, కడప.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the
Electroes (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితి.

చెన్నపురి పౌరుల సభ

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యజమాన్యమున నిర్వహింపబడుచున్న 5-11 గంటలకు గోల్డ్ ఫంక్షనున ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిని గురించియు, ధీర్ఘ సమావేశమును గురించియు నాలోచించుటకై చెన్నపురి పౌరుల మహాసభ జరిగెను. పెక్కుమంది పురప్రముఖులును, ప్రేక్షకులును సభ నలంకరించిరి. డాక్టరు సర్ ఎన్. నుబ్రాస్వామియ్యయ్య, ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ, వే. రామదాసుపంతులు, కానాగేశ్వరరావుపంతులు, ఎన్. రామస్వామియ్య, చల్లా గురస్వామిచెట్టి, చల్లా శేషగిరిరావు, డాక్టరు నంజుండరావు, సత్యమూర్తి టి. వి. గోపాలస్వామిమొదలియు, ఎల్. ఏ. గోవిందరావుమొదలగు, టి. ఆర్. వెంకట్రామయ్య, గౌ. యామాచలస్వామి సాహెబు, డొక్టరు మహమ్మద్ గాసే సాహెబు, షే. షే. మహమ్మదుసాహెబు, అబ్దుల్ హాకీముసాహెబు, బి. పి. వాడియా, బి. వెంకట, సి. చెంచయ్య, బి. ఎ. నరేంద్ర మున్నగు ప్రముఖులు సభకు విచ్చేసిరి. డాక్టరు నుబ్రాస్వామియ్యయ్య గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు.

సభాధ్యక్షమును గూర్చి యిట్లు పేర్కొనబడినది :—ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులకు గూర్చియు, ప్రభుత్వమున కొనుగడు సంస్కరణముల గూర్చియు ఆలోచించి మన యభిప్రాయమును వెల్లడిచేయుటకై మనము నేడివట సమావేశమైతిమి. ప్రభుత్వము వారు మనలకు ధన సహాయమును మనస్వ సహాయమును సంగ్రామ విజయమునకై కోరినపుడు మనము కొన్ని రాజకీయ సంస్కరణములకు వేరమాడుచున్నామని కొందరు ఖండించుచున్నారు. నిజమరనినయెడల నెవరు వేరమాడుచున్నదియు లేటెల్లము కాగలదు. సెంటిమెంటు బ్రతిపివారు కేవలము వక్రమలయియు వారికి వేరమాడుట బాగుగ తెలియుననియు వక్కాణించి యున్నాడు. కాబట్టి దీనినిబట్టిమాడ వారు కేవలము వేరగాండ్రని తోచకమానదు. క్రిందటి సంవత్సరము ఆగష్టు మాసమునందు 20వ తేది ప్రధానమంత్రిగారు పార్లమెంటు సభలో "హిందూదేశమున బ్రతిపివారి పరిపాలనాశయము బాధ్యతాయుతప్రభుత్వస్థాపన" మని నాట్రచ్చియున్నారని అప్పటినుండియు మనము తదాశయప్రాప్తికి వేదియిందే మన ఆశలను పెంపొందించుటకు హిందూదేశ కావ్యదర్శిగారు కూడ హిందూదేశపరిస్థితులను గురించియు, హిందూదేశమున కొనుగడు వలసిన సంస్కరణములను గురించియు నాలోచించుచు నున్నదేముతో మనదేశమునకు విచ్చేసియుండిరి. మాంటాగ్యు గారి కీశక్తి సంపన్నతయందును, ఉచార స్వభావమునందును భారతీయులు గంపంతయాళి నిడుకొనిరిగాని, యాతడుగూడ నిరంకుశాధికారుల వలతో జీవించి ఏమియు చేయలేక యుండెను. అతని ప్రవర్తనము భారతీయులకు యాభాగము కలిగించెను. అతడు హిందూదేశమున కొనుగడు వలసిన సంస్కరణముల వివరము లింకను ప్రచురితములు గావించుట కోరని యును. అతడెట్టి సంస్కరణము లీయదలంచెనో గూడ యూహించుట కలవిగావించెను. ఈ నిరంకుశాధికారుల ప్రవర్తనము మాడ పేరు ప్రస్తుతము ఆచిరకాలములో రాజకీయసంస్కరణము లేవియును ఇచ్చునట్లు గన్పట్టెను. వారు యిచ్చిన ను యిచ్చక పోయిన నుచింత లేదు. నాయభిప్రాయ మేమన మన సంస్కరణములు కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములకు తక్కువగాని సంస్కరణముల సెప్పకొనుటకు దృఢమనస్కులమై యుండవలయును. అంతకుంటే తక్కువ సంస్కరణము లొసగుటకు యత్నించెదరు గాని వారి మాయలకు లోబడి మనము వారి వలలో చిక్కుకొంటిమా కప్పించుకొనుట దుర్లభము. అసలే సంస్కరణము లొసగుటకు మేలుగాని కాంగ్రెసు నుష్టిం లీగు సంస్కరణముల కంటే తక్కువ సంస్కరణముల నంగీకరించుటపాపకరము. అంగీకరించినచో మనము నిజమైనభారతీయులము కాబాలము. మనము మిక్కిలి బుద్ధిశాలులమయ్యెదము. మొన్నటిదియు తిలకు మహాశయముగూడ నాలుగజాలకు, అయిదజాలకు లోభించక రూపాయికి తక్కువ యివ్వవలెనని పుచ్చుకొన వద్దని నొక్కి వక్కాణించి యున్నాడు. లీగు యిచ్చుకొనక బోవునది ఏనిమిదజాలయినను యుండునని నేనతలపను. అధికాధికారము సంపూర్ణముగ మనకొసగినపుడే మనము సంపూర్ణహిందూ

దగలము. అంతకు తక్కువయినచో మనమంగీకరించినను లాభములేదు. మిగుల దృఢ నిశ్చయముగనులై వారు యిచ్చబోవు సంస్కరణములతో సంతుష్టి పొందియుండక వాటి నంగీకరించకుండగనే, ఎక్కువ సంస్కరణములకై ఆహ్వానమునిచ్చి గట్టిగా బలవంతపెట్టి యడిగినయెడల ప్రభుత్వమువారు తప్పక నియ్యకొని వారెక్కుడు సంస్కరణముల నొసంగవలసి చెప్పగలరు. పిమ్మట సభాధ్యక్షముల నామోదించుచు పంపబడిన తొన్ని తంత్రవాక్యము చదువబడినది.

అనిబిసెంటమ్మగారు

2-వ తీర్మానము

భారతసంక్షేప వాదుల ప్యాప్టెయిజను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేసి, ఇంను మూలమున రాజప్రతినిధిగా రిచ్చిన నమృతమునకు భంగము గలిగించుటకు ఈసభవారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు.

(అ) ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమునం దుపయోగింపబడిన దూషణభాష, భయంకర భాషను, కడచిన ఆగష్టు 20-వ తేదీనిచేయుటకు ప్రకటనము నుపసంహరించు కొందుమను బెరరింపును. (ఆ) ఇంగ్లండులో సిడెన్ హోతు ప్రభుత్వము, ఇండో బ్రిటిషుసంఘమును చేయుచున్న అన్యాయప్రకటనములను ఖండించుటకు భారతీయులు కోరువానిని బ్రిటిషు ప్రజలకు నివేదించుటకు భారత సంక్షేప రామబాబుల కవకాళ మియకుండుటను, (ఇ) ముందువెల్లిన భారతసంక్షేప రామబాబు బొంబాయిలో బయలుదేరిన 40 దినముల యనంతరము జిబ్రాల్టరు చేరి తరువాత తాము ఇంగ్లండుకు పోనీయబడరని చెప్పి ఆవర సరైన కష్టమును, వ్యయమును గలిగించుటకు సభవారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు.

వైతిర్మానము నుపసాదించుచు విసెంటమ్మగారిట్లు పేర్కొనించెను :— ఇంగ్లండుదేశమునకు పంపబడిన రెండురాయబారముల విషయములను ఇంగ్లండు ప్రభుత్వమువారిచే జారీచేయబడిన రెండు యుత్తరవులును మిక్కిలి ఖండించదగియున్నవి. రామబాబులను ఇంగ్లండుకు పంపు విషయములో రాజప్రతినిధిగూడ కొంతసహాయము చేసెదనని ఒప్పుకొనెను. వారు యెప్పుకొనిన పిమ్మటనే మార్చి నెల 10వ తేదీని మనరామబాబులు బయలుదేరిరి. ఇంగ్లండు ప్రభుత్వము వారికిష్టములేనివో వారు మొట్టమొదటనే తమయస్వత్వమును తెలియజేయకూడదా? మన రామబాబులు బొంబాయినుండి, ఏడవ, పోర్టు సెన్సు, మాల్టా దాక వెడలి అక్కడినుండి జిబ్రాల్టరు వరకు వెడలనిచ్చి అచ్చట యిక్కుముందు పోకూడదని యుత్తరవుచేయుట ప్రభుత్వము వారి ప్రాప్యవృత్తిని, వెలివి తక్కువను నూచించుచున్నది. పిమ్మట తిలకుగారి రామబాబులు వైవాధీనము వలన కొలంబోయిండ్ల ఆపు చేయబడినది. సామము వైస్రాయిగారు తమ వాదనమును నిలుపుకొనుటకు యత్నించిరి గాని ఇంగ్లండు ప్రభుత్వము వారు యిచ్చుకొనలేదు. జాతీయ తేమముకొరకు రామబాబుల నాపుడల చేయవలసినవైనని లాయడు జార్జి గారు వారణము చెప్పిరి. యుద్ధము ఎక్కుడు తీవ్రముగా జరుగుచున్నపుడు వారి యాలోచన లన్నియు యుద్ధము విడదగి శ్రేష్ఠికరింపబడవలయుననియు యిట్టి రాజకీయాందోళనమును నాపుడల చేయబడ వలయుననియు మరియొక కారణమును చెప్పిరి. కాన్సిలానుడు జార్జిగారు చెప్పిన యీరెండు ప్రతికర్తులుగ అతి తీవ్రమయిన ఆందోళన సల్పుచున్నారు.

వారణములును జ్ఞానవిరహితములుగా నున్నవి. ఏలనన, ఇంగ్లండులో సిడెన్ హోతునువారు హోమురూటునకు వ్యతిరేకముగా ఆందోళనము సల్పుచున్నపుడు ఆ యాందోళనము నాపుడలచేయుటకు లాయడుజార్జి గారికి భావ్యముగా తోచినట్లు గన్పట్టెను. జాతీయతేమ మనగా నేమి? ఏ జాతివారి తేమము కొరకు రామబాబులను లాపబడెను. ఆంగ్లజాతి తేమము కొరకా? లేక హిందవజాతి తేమము కొరకా? ఏజాతివారి తేమము కొరకై నను యిట్టిచర్య ఖండినీయము. భారతీయులందరి చేతను ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడి, హిందవ దేశపు ఆశయములను ఆంగ్లప్రభాస్వామ్యమునకు తెలియజేయుటకై పంపబడినప్పుడు వారి నీవిధముగ ననమానపరచి నొకరులవలె చూచుట ఆంగ్లముఖ్యులకు భావ్యముగాదు. ఈ విధముగ నికముందు గూడ జరుగనిచ్చినయెడల ఆంగ్లమంత్రుల భావ్యభివృద్ధికిది తోడ్పడజాలదు.

వే. రామదాసు పంతులుగారు.

తీర్మానము నామోదించుచు ఆంగ్లమంత్రులచర్య యందు తమకేదియు విపరీతముగ గన్పట్టుటలేదనియు, మంత్రులము లోనికి మిల్లురు ప్రభువుగారు, కార్మకుప్రభువుగారు, ఛేంబర్లెనుగారు మొదలైనవారు చేరినప్పు డిట్టి విపరీత బుద్ధులు బుట్టుట న్యాయమనియు, జాతీయతేమ మనగా తప్పుక ఆంగ్లజాతివారి తేమమనియు, రామబాబులను ఇంగ్లండుకు వెడలనిచ్చియెడల వారి తేమనునకు భంగముకలుగ గలదనియు, యిట్టి దుర్మానములు జరుగకుండగ స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్యమునుచ్చువరకు నిరంతరాందోళన సల్పుటయే కర్తవ్యమనియు, స్వరాజ్యము మన జన్మ హక్కుమని దానిని పొందుటకు దృఢ నిశ్చయులమై యున్నామనియు ప్రభుత్వము వారికి తెలియ పరచవలయుననియు చెప్పిరి.

ఎల్. ఎ. గోవింద రావునయ్యగారు.

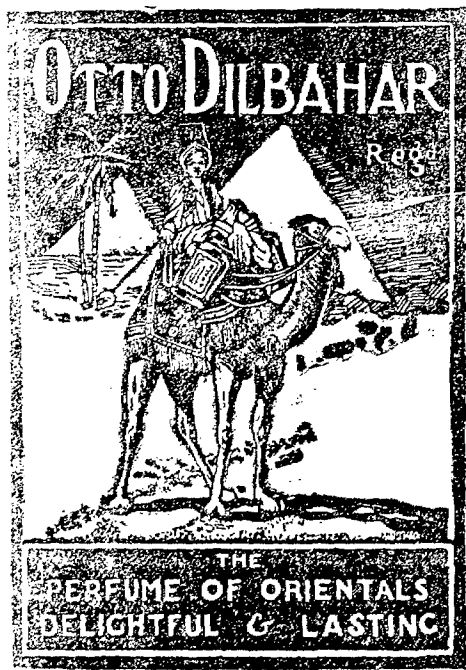
తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియుగారు.

3-వ తీర్మానము.

ఆంగ్ల ప్రధానమంత్రి హిందూదేశమునకు పంపిన సంక్షేపము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకు భారతీయులు స్వాతంత్ర్య సామ్రాజ్యమున వొక గొప్పదేశమగు భారతవర్షపు నిజస్వత్వ సంరక్షణమునకు పోరగలమునకు విశ్వాసమును వారికి గలిగించుట యవసరమనియు, సామ్రాజ్యపు ఇతరదేశములతో సమానహక్కులు గలిగి స్వయం విర్ణయనాత్రము తమకును వర్తించు నను విశ్వాసము గలిగింప వలయు ననియు, ఈ విషయమున భారతవర్షమును గూడ ఇంగ్లండువలెనే చూడవలయుననియు, కాంగ్రెసులీగులు కోరిన సంస్కరణము లొసగి తక్షణము స్వపరిపాలనము నీయవలెననియు ఈ సభ వారు కోరుచున్నారు.

తీర్మానము నుపసాదించుచు గోపాలస్వామి మొదలి యారుగా రిట్లు చెప్పిరి : మహామోరసంగ్రామము విషమస్థితి దాల్చినది. ప్రధానమంత్రిగారు హిందూదేశమును ధనసహాయమును మనస్వ సహాయమును కోరుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధ సమయమున ఇంగ్లండులో సిడెన్ హోతు ప్రభుత్వము హిందూదేశమునకు స్వరాజ్య మొసగ కూడదని ప్రతికర్తులుగ అతి తీవ్రమయిన ఆందోళన సల్పుచున్నారు.

సోలుయేజంటలు : ఆంగ్లయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటలు : మెహతా పురషోత్తంయ్యారీ, వైస్రాయిబారో, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన

126

(రెజిస్టరు కాలపేజి) ఆటో దిల్ బహార్. (రెజిస్టరు కాలపేజి)

ఇన్నిటికాలపు రుచి కనుగొననది, సాటిలేని మనోహరమగు నువాసనగలది. అల్పాహారముగాని, సారాహారముగాని, చేర్చబడకయే నిద్రము చేయబడిన కేరల పుష్పసారము.

సి. కుమారమై కొన్ని బిందువులు నిలకరించినచో, మనోహరమగు నువాసన నిన్నులనెరుచును.

ఈ క్రింది పరిమాణములు పీసాలలో నుండును.

నిమ్మనైజా (బర (డాం)	పీసా 1-వ రు	0.2-0
ఉధ్వరకము నైజా 1-డాం	" "	0.2-0
సోకనైజా 2 "	" "	1.4-0
పెద్దనైజా 4 "	లేక 1/2 డౌను	" 2.0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపుతోను దొరకును, దీనిని అనేకమగు నకటానెట్లు కలపు. కాపున, రాము కొనుగడుపుడు సీసానైనను, కాపునైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈజ్బాహ్ నిల్వచోరుయొక్క సలకాములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దీనిగునవారికి. వ్రాసినచో అజాకియ్యుకుగల ముచాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

ఆంధ్రపత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది

గురువారము.

కర్మసువిధానము.

కర్మసువిధానమును గూర్చి విడివర కనేక మారులు చర్చించియుంటిమి. కాంగ్రెసు విధాన మునకు పిమ్మట, కర్మసువిధానమే భారతీయుల దృష్టి నెక్కుడుగా నాకర్షించిన దనుటకు సందియ ము లేదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వాదర్శమును, కర్మసువిధాన మంగీకరించుటచే, కర్మసు గాఢిని ప్రజలకును కొంతవరకు సమాన పేదక గలదు. ఇంతియగాక, ప్రజల నాకర్షించే యనేక ముఖ్య విషయములందు గన్పట్టుచున్నవి. సంయుక్త రాష్ట్రీయనిర్మాణ మంగీకరింపబడినది. దేశభావ లతో విద్యగలప బడవలయు ననియు, పరిపాల నము దేశభావలతో జరుగవలయుననియు, స్పష్ట ముగ చెబుబడినది. ప్రజలకు పరిపాలనా బా ధ్యత యొకగుటచేతనే, ప్రజలలో స్వపరిపాల నార్హత పెంపొందునని యంగీకరింపబడినది. స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధిపై ప్రజాపరిపాలన మాధార పడి యుండునని ప్రాచీనసిద్ధాంతము నిస్సార మని చూపబడినది. ఇంతవరకు, భారతీయులును కర్మసు గారును నేకపక్షమునే ద్రోశుచున్నారు. కర్మసు గారి విధానమును దూరదృష్టితో బరికింపనివార లకు, ఆక్షేపణాత్ములగు విషయములు గాన్పించు పక బోవచ్చును. కాని ప్రజలకు పరిపాలనాభి కారము నిచ్చుట మాత్రము ఆంగ్లోహైందవ విమర్శకులకును వీరికిని భేద మంతగ గాన్పించు కదు. పైపై మెరుగు లెటులున్నను, వీరికి భారతీయుల పరిపాలనా సామర్థ్యము పై విశ్వాసములేదు. ప్రజాప్రతినిధుల నెన్నికొనుటకు తమ బాధ్యతల గుర్తెరుగువారు వీరికి గాన్పించదు. అందుచే ప్రజాప్రతినిధులకు పాలనాభి కార మిచ్చుట వీరికి సరికడదు. అందుచే ప్రజాప్రభుత్వ మొకటియు, అధికారవర్గప్రభుత్వ మొకటియు, వేర్వేరుగ నుండవలయు నని, వీరి యాశయము. ప్రజాప్రభుత్వమునకు శాంతిరక్షణబాధ్యత లేదు. విద్య, ఆరోగ్యము, వైద్యము, మొదలగు శాఖల పై కొలది యధికార మొసగబడును. పాలనార్హ తను పెంపొందించు శాఖలన్నియు, అధికారవర్గ హస్తగతమై యుండును. ప్రభుత్వమున కాయువు పట్టువంటి దనదగు కోశాధికార మధికారవర్గహస్త గతమగును. వ్యయముతో గూడుకొను శాఖలు ప్రజలపాలిట బడును. వాటిని పెంపొందించుట, ప్రజాప్రతినిధులకు ధనాభావముచే సాధ్యపడదు. అధికారవర్గప్రభుత్వమువారు ప్రజా ప్రభుత్వము పై ననురాగము జూపుట అసహజము. ప్రజాప్ర భుత్వ మెటులయినను నవజయము గాంచుటకు వీరు కోరుచుండురు. ధనాభావముచే విద్య మొద లగు శాఖలలో నభివృద్ధి జూపక బోవుటచే, ప్రజా ప్రభుత్వము ప్రజలలో నవకీర్తి బొందును. ఒక వేళ ప్రజాప్రభుత్వము ధనసంపాదనమునకు ప్రజల కలుకన్నుల విధింపదలచినను అందు మూలమున మరల ప్రజాదూషణమునకును, అసంతృప్తిని చాలగలది దచ్చు చేరు లాభము గలుగ నేరదు. ప్రజలకు బాలబాధ్యత విద్య విధి చూపుటకు కర్మసు విధానమునందు విముగ్ధులు, వీరి కోరిక.

తోడ్పడజాలదు. ప్రజాప్రభుత్వమునకును, అధి కారవర్గ ప్రభుత్వమునకును, జరిగెడి నిరంతర సంఘర్షణముచే, దేశ శాంతికి భంగము కలుగును. సక్రమపరిణామమునకు దారి జూపుటకు బదులు, కర్మసు విధానము దేశవిప్లవమునకు దారి జూపు చున్నది. రెండు ప్రభుత్వముల పరిపాలన మెట్ల దేశములందును కల్లోలమునకే దారి జూపినటుల, చారిత్రక దృష్టాంతములు తేటపరచుచున్నవి. అట్టి తరి హిందూదేశమునం దిట్టి విధానము లాభప్రద ముగ పరిణమించు నని విశ్వసించుటకు గారణము గానరాదు.

కర్మసు విధానము భారతీయులచేతను, ఆంగ్లో హైందవులచేతను సమానముగ నిరాకరింపబడి నది. కాని, ప్రజ లేవిధానమును నిరాకరించెదరో దానిపైనే అధికారులకు మక్కువయుండును. తుట్ట తుడుకుకర్మసువిధానమే శరణ్యమగునను వదంతులు దేశమున వ్యాపించియున్నవి. ఆంగ్ల దేశమునందు గూడ, ననేకులు కర్మసు విధానముపై ననురాగము జూపుచున్నారు. న్యూస్ పేపర్లును, డిప్యూ ఆఫ్ డిప్యూసు, మాండ్లెప్టరు గార్డియన్ మొదలగు పత్రికలు కర్మసు విధానము ప్రజాశయముల తృప్తి పరుపగలదని తలచుచున్నవి. కర్మసుగారి విధాన మందలి ముఖ్యలోపము లివి గ్రహింపలేకున్నవి. ఈ లోపములను ఆంగ్ల దేశీయులకు చెబుటకు భారతదేశమున కవకాశములు తొలగింపబడినవి. కర్మసువిధానము గూర్చి మంగళవార్తను ఘోషే హాలులో జరిగిన సభా సందర్భమున, అధ్యక్షులగు కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు కర్మసు విధానమందలి లోపములను స్పష్టముగ వెల్లడించిరి.

“కర్మసుగారి విధానము కాగితముపై నెంత ఆకర్షనంతముగ గన్పట్టినను, భారతీయుల సామర్థ్య ముగూర్చి శంకించుచున్న ఆంగ్లేయుని దృక్పథము, అందు గాన్పించుచున్నది... కర్మసుగారు నవదించి నంతవరకే, హిందూ దేశమునకు సంస్కరణములు ప్రసాదించబడుచో, అది గొప్పప్రమాద మగు”నని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిపిరి. అయ్యుంగారున్నత న్యాయస్థాన మలంకరించిన సుప్రసిద్ధులు. అట్టి వారితరుణమున కర్మసువిధానమును తీవ్రముగ విమర్శిం చుట, దేశభాధ్యతయ సూచకము. కర్మసువిధానము నొసగుటకన్న, ఏ రాజ్యాంగ సంస్కరణ మొసగ కుండుటయే సుత్తము. ప్రజ లికమీద స్వపరి పాలనాభావము కైకొనుట కంగీకరింపరు. ప్రస్తుత విధానమునే మారుపేరుతో కొనసాగనిచ్చుటచే నొడిలోబడు లాభ మెద్దియునులేదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానమే, ప్రజల కసీసపు కోర్కె. ఈ విధానమున, కొన్ని లోపములున్నవని యభ్యంత రముజూపబడునేని, సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వపరిపాలన మొసంగుట భావ్యము. ప్రజలకు కోశాధికారము హస్తగతము గానిది, ఎట్టి లాభ మొసగూడ జాలదు. భారతీయులు నీడను జూచి భ్రమింప జాలరు. బర్నింగుహము పోస్టు పత్రికావీలేఖకుడు బొంబాయినుండి తంత్రీవార్తనంపుచూ, మాం టాగూగారి సంస్కరణములు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ సంస్కరణమునకన్న విశేష దూరము బోవనియు సామ్రాజ్యప్రభుత్వము విషయమై నెట్టి బోక్యము గలుగజేసికొన వనియు, చెలిపియుండెను. రాజ ప్రతినిధిగారు, సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో ఫిబ్రవరి 6 వ తేదిన నుపన్యసించుచు “మా నూపనలు దూరము జనలేగని విమర్శించు వా రుండురని నాకు చెలియును. మరకొందరు మా నూపనలు అసాధ్యరమగు స్థితికి గొంపోయిన దని విమర్శించెద గలము. కాని, ఇది చెలియును. ఇది తప్పుట కదలదు. ఇది నిశ్చయము. ఇది నిశ్చయము. ఇది నిశ్చయము.”

వారు రాయబారుల ప్రయాణ నిరోధముగూర్చి ప్రచురించిన ప్రకటనమున, రాయబారులు వెల్ల డించు విధానమును “స్వకీయస్వరాజ్యవిధాన”మని తృణీకరించిరి. రాయబారులు నివేదించ దలచిన విధానము కాంగ్రెసు సంస్కరణవిధానమని యెల్ల రకును చెలియును. ఈ బాహ్య చిహ్నముల పరి కించిన, కాంగ్రెసు విధాన మంగీకరింపబడు నను నాశ గాన్పింపదు. భారతీయుల సంగ్రామసాహ య్యము బడయుచో, రాజకీయ సంస్కరణములను ప్రసాదించవలసినప్పు నేమో యను భయమును, మెయిలుపత్రిక నిష్పటిదిన మీ క్రిందివిధమున మరి యొకమారు వెలిబుచ్చినది. “రాజద్రోహులతో సంధి కొడబడ గూడదు. రాజద్రోహుల దగ్గర జేర్చు టకై, వారితో రహస్యముగ నైనను బహిరంగముగ నైనను రానున్న సంస్కరణములగూర్చి వాగ్దానము జేయుటకు గాని, నిష్పాధితుల విమోచనమును సూచించుటకు గాని లేక బ్రిటీషుసానమును బల హీనపఱచెడి నెట్టికార్యమునకు గడంగుటకుగాని, అధికారులతో నెవరయినను బూరుచో, వారు నేరావరాధము గావించినవారగుదురు..... బ్రిటీషు ఇండియాకొరకు, యూరపీయనులును, భారతీయులలో జాలమందియునత్యుత్సాహముతో బోరాడెదరు. కాని వీరిని బాష్పింక్కుల ఇండి యాకొరకు పోరాడనుని గోరుట అన్యధాయ కము. ఏలనన, హిందూదేశమున ఆంతరంగిక బల హీనముచేత వారి పూర్వీక విఘ్నము లేదుర్కొ నును. జర్మను హస్తములనుండి హిందూ దేశమును రక్షించి, హెబ్బాయల్లచే పాడుబెట్టింపవలసి వచ్చుగదా యను దిగులుచే, వారికి నిరుత్సాహము గలుగును.” పైవాక్యముల గాంచిన, యూరపీయ నులును వారి యనుచరులగు భారతీయులును స్వప రిపాలనము ననుభవించెడి హిందూదేశ రక్షణము కొరకై పోరాడరని తేటతెల్ల మయినది. స్వాతం త్ర్యరక్షణసూత్రము వీరిలో నెంతవరకు నాటు కొనినదియు బయల్పడినది. ఆంగ్లోహైందవులు తమకు జీవనాధారముగనున్న భారతమాత నెంత దూషించినను, భారతీయులు కృతనిశ్చయము లగు దురేని, ఆశయసాఫల్యము ధ్రువము. కాంగ్రెసు విధానమున కన్న తక్కువ సంస్కరణములతో తమకు బనిలేదని, భారతీయు లుచైస్వరముతో చాటినచో, స్వపరిపాలనాశయము ఫలించితిరును. ఈ విశ్వాసముతోనే భారతీయులు గమ్యస్థానము చేరువరకును కృషిసలుపుట భావ్యము.

వెల్చిగారి నిర్గమనము.

వెల్చిగారు మెయిలుపత్రికా సంపాదకత్వమును వదలి, కలకత్తానగరమునకు యూరపీయను సంఘ కార్యదర్శిగ వెడలుచున్నారని ప్రచురింపబడినది. రాజకీయ పరిస్థితు లన్నియు గుమిగూడుటచే, వెల్చిగారు తమ విద్యుక్తమును నిర్వహింపదలచి, మద్రాసును విడువలేకనే విడుచుచున్నారు. మెయి లుపత్రికయొక్క నడువడిలో, వెల్చిగారు లేకున్నను, భేద ముండదని అభయ మొసగబడినది. అందుచే మెయిలుపత్రికా పాఠకులు దిగులుజెంద నవసర ముండదు. నేటి మద్రాసు పైము పత్రిక, వెల్చి గారు వెడలిపోవుటచే, చెన్నపురి చిన్నబోవు నని, విచారము చెలిపినది. ఆ విచారముతో మేమును బాగ్గొనుచున్నాము. వెల్చిగారు, కర్మసు మొద లగు వారివలె, తేనెపాలుకుల కలవాటుబడిన వారు గారు. మనసునందలి భావములను శృతికలుపుగ జేర్చుటలో, వీరు బాసిగాంచిరి. ఇందుచే, వెల్చిగారి ముఖ్యభావమును తొలగి గ్రహించుటకు నిలక యుగ నుండదని, వీరి ఇందుబాధ్యముల కలవాటు

పడిన వారలకు వీరి వ్రాతలు కోపమును పురి కొట్టెటకు మారుగ వినోదము గలిగించుచుండెడివి. అట్టి వినోదమున కికముం దవకాశ ముండదేమో యని, మాకు విచారము గల్గుచున్నది. అట్టి కొరంత లేకుండ, పత్రికానిర్వాహకులు జేసినదేమో, ముందుగాని తెలియదు.

వెల్చిగారి ఆగమనము గూర్చి డెలుపుచూ కలకత్తా యూరపియను సంఘాధ్యక్షు డిటుల నుపన్యసించెను:

“మన సంఘప్రయోజన మతిశయింపవలయు ననిన, అనుభవజ్ఞు లగు నొక కార్యదర్శి యవసరము. అట్టికార్యదర్శిని సంపాదించగలిగితి మని చెప్పటకు సంతసించుచున్నాను. వెల్చిగారి పేరు మీ కిదివరకే తెలిసియుండవచ్చును. కొలది వారములలో వెల్చిగారి గ్రామమునకు రానున్నారు. వారి నియామకము, బ్రిటిషు, సాంఘికులు హైదరాబాద్ రాజకీయ విషయములలో శ్రద్ధవహించి కృషి సలుపగల రనుటకు నిదర్శనముగ నున్నది.”

ఎ. జె. పద్మగారిటుల నుపన్యసించిరి: “కార్యదర్శిగారి విషయమై మీ కిదివరకే చెబువలసినది. వెల్చిగారు సామర్థ్యము గల వారనుటకు సందియములేదు. ఈయన నియామకమును గూర్చి నేను మొదలు వినినపుడు, నాకు కొంత సందియము గలిగెను. కాని వెల్చిగారిని, ఒకలెండు, మార్గము మొదలగువారలు, సరియగు హద్దులలో నుంచగల రని నాకు చెలిసినపుడు, సందియము పడినది. కలకత్తా కేటించిన పిమ్మట చెన్నపురిలో నుండి నక్కుటి యభిప్రాయములు మారి, విశాలమును, అధివృద్ధి నూచకమును, నుదారవంతము నగు భావములు వీరి నావహించునని తలచెదను.”

పద్మగారి యూహననుసరించి, వెల్చిగారి భావములు మారి, వారిలో నూతనాశయములు ద్రవ్య శించునేని, కలకత్తా నివాసము వారిలాభముకే పరిణమించునని సంతసించవచ్చును. వెల్చిగారి తరుణమున, హైదరాబాద్ నిరోధమునకై తమకై వంచనలేక కృషిసలుపుటకు కృషినిశ్చయమై యున్నారు. వీరి కృషి, భారతీయాశయ సత్వరసాఫల్యమునకు తోడ్పడుననియే దలచెదము. ఢిల్లీ సంగ్రామసభ వారొకవేళ దేశమున రాజకీయాం దోళన మంతయు విరమింప బడవలయు నని తీర్మానించుచో, వెల్చిగారి నూతనోద్యోగమున కవసర ముండదేమో!

సామ్రాజ్యసంగ్రామసభ

ఈ సభలో హిందూదేశమునకు ప్రాతినిధ్యముండునని ప్రధానమంత్రిగా కిదివరకు వాగ్దానము జేసియుండిన, హిందూదేశమునకు ప్రాతినిధ్యముండుటకు, ప్రజాప్రతినిధులు వెడలినగానిలాభముండదు. పార్లమెంటులో ఈ వత్సరము 20 వ ఫిబ్రవరి తేదిన గా. డెన్మెనుగారు శాసనసభలలోని యెన్నిక సభ్యులు సంగ్రామ మంత్రివర్గమున కొక భారతీయప్రతినిధి నెన్నుకొన నధికార మిచ్చిన బాగుండుననియు, అందు మూలమున గత వత్సరమున భారత విద్యాధికులు చూపిన అసంతృప్తి తగ్గుననియు ప్రధానమంత్రిగారిని ప్రశ్నించిరి. అందుపై బోనర్లాగారు “సామ్రాజ్యముగో ముఖ్యభాగములనుండి ఆయాప్రభుత్వముల ప్రతినిధులే సామ్రాజ్య సంగ్రామమంత్రివర్గమున నుండునగా కావున గౌరవనీయ సభ్యునిసలహా అంగీకరింపబడ” దని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. బోనర్లాగారిొక్క-విషయము మరచిరి. అధినివేత రాజ్యములలోనిప్రభుత్వము ప్రజాప్రభుత్వము. అందుచే అధినివేత రాజ్యముల పక్షమున ప్రత్యేక ప్రజా

ప్రతినిధులు వెడల నవసరము లేదు. హిందూదేశమున ప్రజాప్రభుత్వ మింతవరకును ప్రతిష్ఠింపబడలేదు. అందుచే ప్రభుత్వనియమితులు ప్రజాప్రతినిధులని నుడువుటకు వీలులేదు. ప్రజాప్రతినిధులే భారతదేశ ప్రాతినిధ్యము వహించి ప్రజాభిప్రాయమును సువ్యక్త పరుపగలరని, భారతీయులు మొరలిచుచున్నారు. ప్రభుత్వనియమితు లెంతటి సామర్థ్యాతిశయమైనను, ప్రజల మనోభావములను వెల్లడిజేయజాలరు. నిరుటివత్సరము పంపబడిన సో సత్యేంద్ర ప్రస్థునిహాగాలే యీ వత్సరమును నియమింపబడిరి. స్వదేశ సంసానాధిపతుల పక్షమున పాటియాలా మహారాజుగారు నియమితులయిరి. వీరినియోజకము సంతృప్తి గొలుపజాలదు. వీరు ప్రజాశయవిముఖులని ప్రతీతిగలదు. బిరెసిరు మహారాజుగారివలె వీరి పురోగమము ప్రజలలో విశ్వాసము పుంకొల్పజాలదు. భారతవర్షమునకు స్వతంత్రపాలనము ప్రసాదించబడ నంతవరకును, ఇట్టి పరిస్థితులు మాఱునని కరతలామలక మగుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి కార్పొరేషను:—గొ. గార్డెన్, ఢిల్లీ మార్గము తిరిగి చెన్నపురి కార్పొరేషను కమిషనరుగా నియమింపబడిరి.

చెన్నపురి మరణముల సంఖ్య:—గత సంవత్సరములకన్న ఈసంవత్సరము చెన్నపురి మరణముల సంఖ్య అధికమైనది.

చెన్నపురిలో పడిన వత్సపుకొలత:—గత జనవరి నెల లగాయకు నేటికడకు చెన్నపురిలో 20,25 అంగుళముల వాన పడినది. ఇంకను 187 అంగుళముల వాన పడినది.

న్యాయమూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు:—వీరు గతకుక్రవారమునాడు కలకత్తానుండి చెన్నపురి వచ్చి నిష్క్రమించుచు (24-4-18) చార్జి పుచ్చుకొనిరి. వీరి సానేటరీయాదిన సి. కృష్ణకామ తిరిగి స్వామికామ కోర్టులో పరిధాన న్యాయమూర్తి పదవిలో జేరిరి.

మోకేలు స్మారక చిహ్న ధర్మపాఠశాల, పెరంబూరు:—పాఠశాల కృత్రిమవ్యాధి త్వరము నేటి సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు సి. ఆర్. సి. పాఠశాలాధిన ములో గొ. జి. రంగారావుగారు సభాధ్యక్షత క్రింద జరుగును. కె. బాలసుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యగారు ఉపసభ్యునింతురు.

చెన్నపురి ప్రాగ్రెసివ్ యూనియను పాఠశాల:—పాఠశాల 87 వ వార్షికోత్సవము ఈనెల 29 వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బాప్టిస్టుమతా ఆదియస్కూలుకుపీఠి నెం 95 వ గృహమునందు జరుపబడును. గొ. భాస్ బహుద్దూర్ ఎం. ఆజిత్ దీప్తిక హుస్సేనుసామేయ సహాయక గారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

చెన్నపురి రాంధ్ర సభ:—విద్యాభ్యాస పక్షమున కేపు శుక్రవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు బాప్టిస్టులోని సభాధికారమును కాకినాడ వాస్తవ్యులు సుప్రసిద్ధ విద్యాంశులు సుప్రసిద్ధి కాకినాట్ల బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు పురరాజములను నిర్వాహితులను నియమించెదరు. అందును తప్పక విమర్శించు ప్రార్థితులు.

నాకిజనుల ఆక్షేపక సభ:—ఈ సభనుగూర్చి ప్రకటించిన నోటీసులలో సంతకములు చేసినవారిలో ప్రస్తావించగా, ఈ సభ తెలంగాణకు ఢిల్లీ యుద్ధవహ సభ కావ్యోని చతురాలగు ఆక్షేపిండుటకు కాదనియు, భారతసంక్షేపవాదుల ప్రయోగ నిరోధమును మార్చుచు, ఢిల్లీ యహసభను గూర్చునే సభ జరుప బడుననియు తెలిసినది.

నీమ టపాలు:—ఇంగ్లండుకు పంపబడు టపాలు ఈ నెల 29 వ తేదీని చెన్నపురి యందు కట్టి చేయబడును.

సుగుణవిలాస సభ:—పేట్కపియరు దినమహోత్సవము:—ఈనెల 26 వ తేదీని సభవారు పేట్కపియర్ను దినమహోత్సవమును విక్టోరియా పురమందిరమున జరిగింతురు. మార్గంజేయులు, ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గారు ఉపన్యసించును. “ఓ థెల్లా” నాటకమునందలి కొన్ని రంగములు ప్రదర్శింపబడును. గొ. వ్యాయమూర్తి జి. వి. కేశవగిరి ఆయ్యగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

శ్రీధరగవత త్వ బోధినిసభ:—ఈ సభవారి యాద మాన్యముక్రింద శ్రీ వాల్మీకి రామాయణ కాలక్షేపములలోని 3 గు “విభీషణ శరణాగతి” కేపుశుక్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు “శనివారం సాయంత్రం 5 గంటలకు “సుఖాచనా ఉపాఖ్యానము” 28 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు “లక్ష్మణశత్రు” అను మూడు కాలక్షేపములను శ్రీమంత్ పండిత జి. లక్ష్మణరామస్వలవారిచే సాహుకారు పేట హిందూ విద్యాలయములో ప్రాసక్తములు భవనమున జరుపబడును.

గుమస్తాలసంఘము:—గుమస్తాలలోని శత చెన్నపురియందు గుమస్తాల సంఘము నేర్పడుటకు నిశ్చయింపబడినది. అప్పుడే 400 మందికింటి అధిక సంఖ్యకులగు గుమస్తాలు ఈ సంఘమున జేరుటకు సమ్మతించిరి జేకనునందు గుమస్తాలయందు సామ్రాజ్యభావమును సహకారమును వృద్ధి చేయుటయు, ఉద్యోగులకును యజమానులకు పరస్పరానుకూల్యమును నెలకొల్పి, గుమస్తాల హక్కులను కాపాడుటయును, సంఘమున జేరిన వారి కుద్యోగముల కొరత ప్రయత్నించుటయును, గుమస్తాలకు సంబంధించిన అన్ని సమస్యలను చర్చించి సక్రమ విధానమున గుమస్తాల చిక్కలను బాపుటయును, ఒక నిధి నేర్పడుటయు ఈ సంఘమున జేరిన వారిలో నిరుద్యోగులై కష్టపడువారికిని కోగులకును, అధిక కష్టముల బడువారికిని తోడ్పడును, మృతి నొందిన సభ్యులకుటుంబములలోని విరాధారుల రక్షణమునకు సహాయముచేయును సహకారమును పెంపొందించుటయును, సహకారపరపతి సంఘము నేర్పడుచును, ఇతరసంఘముల నేర్పడుచును సభ్యులకు తోడ్పడుటయును, ఇట్టి ఉద్దేశములు గల ఇతరపురములందలి సంఘములను ఈ సంఘమున జేర్చుటయును గుమస్తాల లాభముకొరకు పుట్టేముగ నొకపత్రికను నెలకొల్పుటయు ఈ సంఘపు టుద్దేశములు. బొంబాయిలో వలె ఈ సంఘమునందును స్త్రీలును పురుషులును చేరవచ్చును. వీనికి రాజకీయ సంబంధ మేమియునుండదు. రామోపువారము నందు 60, బజారుకోడ్లు, రాయపేటయందు సభ జరుపబడి సంఘము సక్రమముగా నెలకొల్పుచును.

ఆంధ్రమహాసభా స్థాపితోప సంఘము, ఆయా, వైసంఘమువారి సభ యీనెల 30 తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు బెజవాడలో శ్రీ మాడపాటి శేంక పేళ్లవరావు పంతులుగారి టౌనుహాలులో జరుపబడును.

విషయములు. 1. కడపలో జరుగబోవు ఆంధ్రమహాసభకు అధ్యక్షుని నిర్మాపించుట. 2. సంచార కార్యదర్శి జేవులపల్లి స్వామికాశ్రమిగారు వ్రాసిన రాజీనామా, బి. జే. ప్రసాదరావు గారు వ్రాసిన రాజీనామాయున్న అసంతరము జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ తరములును. శ్రీ విద్యావిధాన నిర్ణయము. 4. ఆంగ్లరాష్ట్రములలో భాషాప్రముక్త రాష్ట్రవిద్యారోద్యమమును వ్యాపింపజేయు మార్గములు. 5. ఇంక అవసరమగు నితరవిషయములు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాసంఘమువారి సభ (Andhra Provincial Congress Committee) యాద యీనెల 30 తేదీన బెజవాడలో జరుగునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది.

(1) వ్యవస్థా సమితుల పక్షమున ఇంగ్లాండునకు ప్రయాణమైపోవు ప్రతినిధులను నిశ్చయించు వారతనమువారు ప్రకటించిన రాజకీయలేఖకు బట్టియు, ఢిల్లీగరమున రాజ్యాంగమువారి ప్రేరేపణమీర జరుగు ప్రముఖుల సమావేశము మొదలగు వానినిబట్టియు కలిగిన సందర్భసవయమును యోచించి కక్ష్యమును నిశ్చయించుట.

2 రాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షుని నిర్మాపించుట. 3 రామోపు రాష్ట్రసభకు చర్చించవలసిన విషయములను నిర్ణయించుట. 4 ఇంక అవసరమగు నితరవిషయములు.

N. B. All India Congress Committee కి సభ్యులుగా ఎన్నడించుకొంటివారు ఆ కమిటీవారిసభ బొంబాయిలో మే 3 తారీఖున సమావేశము కాబోవు సున్నది గావున అందుకు ప్రయాణమై వచ్చుటకు ప్రార్థితులు.

గుంటూరు } కొండ వెంకటప్పయ్య
24-4-18. } కాగితది

విశ్రాంతి పామహానంగా ముము

(రైటరు వీ.వి.సి.)

క్రైస్తవ బ్రతుకు

అపూర్వమగు ఆయవ్యయవత్రము

బోనరుల గారి ప్రచంగము.

ఆంగ్ల గాష్ట్రపు మొత్తపు టాప్తి.

క్రొత్త పన్నులు.

లండను ఏప్రిల్ 22:—బోనరుల గారు నేడు ఆయ వ్యయవత్రమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఆమెరికావారు తా మను కొనిన తీరున సహాయమును చేసియుండి రని బోనరుల గారు భావించిరి. గత వత్సరమున ఆంగ్లేయులు విశ్రమించుటకు 50 కోట్ల 50 లక్షల పానుల ద్రవ్యమును బదుల్లి క్రింద నిచ్చి యున్నారు. విశ్రమించుట కంతకును కలసి ఆమెరికావారు 5 కోట్ల పానులను బుణు మొనగియున్నారు. ఈ వ్యవహార మున్నటిని గూర్చి బోనరుల గారు ఆమెరికా రాజకీయ వ్యవహారములతోడ నుత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచున్నారని ఆమెరికా వారికి బోనరుల గారు కొన్ని సూచనము మొనర్చియున్నారు. ఆ సూచనములను వారనుసరించినయెడల ఆంగ్లేయులకును ఆమెరికావారికినిగూడ భారము తొలగ గలదు.

గత సంవత్సరమున 198,98,80,000 పానులు వత్సమ రాగా, బదుల్లి పూర్వకముగ నానవత్తము పూరింపబడినట్టి ఈ సంవత్సరపు ఖర్చులక్రింద 255,00,00,000 పానుల మదింపు చేయబడి యున్నది. దీనిమొత్తము 169,80,000 పానులు వ్యయ మగుచున్నది. ఆమెరికావారితోడ నేర్పాటులు జరిగినయె డల, వనరు 80 కోట్లను అధినివేశనములకు 5 కోట్లను బుణు ములభ్యము కాగలదు. అధినివేశనములు తమ ఖర్చులను తామె ఖరీదవలయు నని మిగుల నాశ్రయించుచుండిరి గాన వాటికి బుణుముల సత్సంపన్నముగ నిచ్చియున్నామని సభ్యులు గమనింప వలయును. ఈ వత్సరమున 297,21,97,000 పానులు వ్యయ మగును. క్రొత్త పన్నులవత్తము సహా మన యాదాయము 81,20,50,000 పానులు గనుక శేషించిన 218,01,42,000 బదులు చేయవలసి యుండును.

జాతీయ మగు నాస్తికతయు తాను పరిశీలించితి మనియు, ఈ ఆస్తిని మూడుభాగములుగ విభజింపవచ్చు ననియు విమర్శ బోనరుల గారు నెల విచ్చిరి. (1) మన యేజం ట్టుయొద్ద నిలవయున్న వైకము, కొనిన యాహపదార్థములు మున్నగునవి 37 కోట్ల 50 లక్షల పానులు. (2) నౌకలు, భూములు, భవనములు 9 కోట్ల 70 లక్షల పానులు. (3) స్టోరు లుమున్నగు నితరసామగ్రి 10 కోట్ల పానులు. మొత్తము 57 కోట్ల 20 లక్షల పానులు. యుద్ధాంతరమున లాభమువై పన్ను బాబును క్రింద 50 కోట్ల పానులు ఆదాయము కాగ లను.

గతవత్సరాంతమునకు యుద్ధములమున ఆదాయము 10.కోట్ల 44-లక్షల పానులు. ఈసంవత్సరాంతమునకు 16 కో ట్ల 86-లక్షలు. ఐదుసంవత్సరములు యుద్ధము నడచినను, శక్త మాధికారిత్వ ఔత్తర్యమును జూపుటకు మారుగ మరంతలమును గనబరచుట జాతీయ ఆర్థికబలమునకు నిదర్శనము.

జర్మనీవారి నీరసస్థితి.

మనకు యుద్ధసంబంధముగ పన్నులు మున్నగు వాటి క్రింద 104 కోట్ల 40 లక్షల పానులు ఆదాయము వచ్చియుండ, జర్మనీయులు 36 కోట్ల 50 లక్షల పానులు మాత్రమే మదింపు చేసికొని యున్నారు. ఈమదింపు మొత్తమంతయు మూలైక దా యని యనుమానముకూడ నున్నది. తమ దళములపై వడ్డీ నిచ్చుకొనుటకు సహితము, జర్మనీవారు విధించిన పన్నులవలని ఆదాయము సరిపడక యున్నది. మనమె జర్మనీయులపై యుండినచో, స్వల్పకాలముననే దివాలా తీయుదుమని వెల గండుచుండివారము.

సమరకార్యముల కభ్యంతరము లేకుండుతీరున, ప్రజలు భరింపగల యన్ని పన్నులను విధించి, సాధ్యమగుంతవరకు భనమును రాబట్టవలసియున్నది. లాభములపై పన్నును గట్టి సంధులను ఆదాయ నిక సభ్యముగ రాకపోవుటయే గాక,

ఆదాయమున రాబడి తగ్గిపోవచ్చును. అధినివేశనములు, ఇం దీయూ ఆమెరికా చేతములకు పోటీజని 1½ పెన్నుల మొనర్చి, పోట్టుకొద్ద భగ పెన్ని మొనర్చిన యెడల సానునకు 8400,000 పానులు రాబడి వచ్చును. హుండ్లపై రెండు పెన్నుల ప్లాం తుల సంకింపవలసినదని విధించినయెడల ఈసంవత్సరమునకు 7,50,000 పానులు చేతురగలవు. రాబడిపన్ను నొక పిల్లింగు చొప్పున రెంచినయెడల యీ సంవత్సరపు టాదాయము 1,12,50,000 పానులు వృద్ధివొందును. రెండింతల రాబడిపన్ను వసూలును గూర్చి, యిదివరలో నవలంబింప బడిన విధానము నాశ్రయించును. రెండింతలగ చెల్లుచున్న ఆదాయపు పన్ను 6 పిల్లింగులకు సమాన మైన యెడల వైని వివరింపబడిన తీరున 1 పిల్లింగు పన్ను అట్టి వ్యక్తురా బడిపై విధింపబడును. పిల్లల విషయమున 7,800 వందల పానుల రాబడులు పన్నులు లేక వచ్చును. ఆదాయము 2500 పానులకు మించిన యెడల 4 పి. 6 పెన్నుల చొప్పున సూపర్టాక్సు విధింపబడును. ఈ మూలకమున ప్రభుత్వము వారికి 92,50,000 పానులు రాబడియుండును. మామూలు తీరున రాబడి చెల్లింప నిచ్చుగింపని వ్యవసాయదారులకు, అతడు చెల్లించు సిద్ధిపై రెండింతల పన్ను పుచ్చుకొనబడును. ఈ రీతిగ ఈ వత్సరమునకు 25,00,000 పానులును, సంపూర్ణమగు సంవత్సరమునకు 58,00,000 పానులును ఆదాయము చేతురగును. సారాయి (స్పిరిటు) పై గ్యాలనుకు 36 పిల్లింగుల వంతున పన్నును మోచ్చించినయెడల యీ సం వత్సరమునకు 105,00,000 పానులు ఆదాయ మధికమగు ను. వీరుపై పన్నును రెండింత లొనర్చిన యెడల 97,00,000 పానులీ వత్సరమున ఆదాయమగును. ఆహారపదార్థ పరిపాల నోద్దేశిగ వీరుమున్నగు సారాయిల భవన నిష్కర్షణచేయును. అట్లానర్చినను వర్తకులలాభములకెట్టి భంగమును కలుగ నేరదు. పానుకు 21-పెన్నుల చొప్పున పాగాకుపై పన్నును మోచ్చిం చిన యెడల నీసంవత్సరమున 70,00,000 పానులు రాబడి యధికమగును. అగ్గి పెట్టెలు, పంచదారలపై పన్ను గూడ స్వల్పముగ మోచ్చింపబడును. అందువలన 8,00,000 పానులు అగ్గి పెట్టెలపైనుండియు, 1,24,00,000 పానులు పంచదార నుండియు ఈసంవత్సరమున కధికముగ రాగలవు. భోగ్యపదార్థములపై పిల్లింగునకు రెండు పెన్నుల వంతున పన్ను విధింప బడును.

జేతీయుల యాదాగ్యమునందు విశ్వాసము.

ఆవశ్యకత నన్నిటిని పూర్తిగ దృష్టిపెట్టమన నిడుకొని దొరతనమువారికి తోడ్పడు నుద్దేశముతోడ సభ్యవారు వై నూర నములను వివరింతురు గాక. జేతీయులంద రిదివరలో భనమున కంటె సభ్యమగు త్యాగముల నెన్నిటిమె యొనర్చియున్నారు. అట్టి భావముతోడనే యిపు డీ నూతన భారములను వారు వహించునని తమ దృఢవిశ్వాసమని బోనరు లాగారు నుడివిరి.

మరులపై నాధారపడక యుండుట.

ఆంధ్రరమున—ఆమెరికావారు 95 కోట్ల పానుల మొనగి యున్నారని యిదివరలో చెప్పియుంటిని. ఈవైకమునందు 50 కోట్లను ఆంగ్లేయులకును 45 కోట్లను విశ్రమించుట వారికిని బుణు మొనగి యున్నారు. ఈ వత్సరమున మనము గతవత్సరము నకు సమానమైన మొత్తమును విశ్రమించుటవారికి బుణు మొ నగియున్నాము. మనవద్దనుండియు ఆమెరికావారి యొద్దనుండి యు విశ్రమించుటకు 95 కోట్ల 50 లక్షల పానులు ముట్టి యున్నవి, ఆమెరికావారి యొద్దనుండి బుణు మొనర్చిన మొత్త మును మనము తిరుగ విశ్రమించుటకు బదులిచ్చి యున్నాము. గనుక సమరమారంభమై నాలుగు వత్సరములైనను, ఆంగ్లే యులు భనమునుగూర్చి వేరొకరిపై నాధారపడి యుండలేదు.

జాతీయబుణుము.

జాతీయ బుణు మొనవత్సరాంతమునకు 79 కోట్ల 80 లక్షల పానులగును. ఇదివరలో విదేశీయులకును విశ్రమించుటకుని అధినివేశనములకు నొసగిన బుణుములు మున్నగువానిని గొట్టి చే యుచుండివాడనట్లుగాని వర్తమానమునట్లు చేయలేదు. రష్యా వారు మన కీయవలసిన వైకమునిచ్చి చేయుదురు. లేనియెడల మున్ముందు రష్యావారిక వర్గము నెడల లోకమునకు నమ్మకము నశించి బుణుము పుట్టకయ్యుండును.

విశ్రమించుటవారి బుణుములలో సగము భాగము మన మిచ్చుకొనవలసిన రుణముదన పరిగణించితిని, ఏలనన యేడ్లా సంతరమున కొన్ని రాష్ట్రములు వడ్డీనిచ్చుకొన ననవచ్చుమై యుండును. ముందు సంవత్సరాంతమునకు మొత్తమున విశ్రమం తినుండి మనకు 16 కోట్ల 32 లక్షల పానులు రావలసి యుం డును. వైని వివరింపబడిన యధాభాగమునున్న అధినివేశనముల బుణుములు మున్నగువానిని మనచొప్పున శేషము 11 కోట్ల 24 లక్షల పానులు.

జర్మనీయుల ఆర్థికస్థితి.

తమకు దినమునకు 62½ లక్షల పానులు వ్యయమగు చున్నవని జర్మనీయు లొప్పుకొనియున్నారు. రమారమి ఇంత ద్రవ్యమే మనకుగూడ ననుదినమును ఖర్చుగుచున్నది గాని జర్మనీయుల మొత్తమున మన ఖర్చులయందునలే అలపెన్నులు మున్నగునవి చేరయుండలేదు. జూలై మాసమునకు జర్మనీయు లు 62 కోట్ల పానులు బుణు మొనర్చియున్నారు. ఇక సం వత్సరముగుసరికి జర్మనీయులకు 385,000,000 పానులు వత్తము తేలును. జర్మనీయులకు భవిష్యత్తుపై పన్నులు విధింపబడుట లేదు. వీరలకు పన్నుగట్టుటకు దొరతనమువారు భీతిల్లుదురు.

క్రొత్త పన్నులవలన ఆదాయము.

ప్రస్తుతపు పన్నులవలన 54 కోట్ల మాత్రమే ఆదాయ ము వచ్చి 11 కోట్లు చాలక యున్నది. నేను సూచించిన క్రొత్త పన్నులవలన సానులకు 11 కోట్ల 40 లక్షల పానులు రాబడియుండునని బోనరు లాగారు చెప్పిరి.

ఆయవ్యయ పత్రము నందలి తీర్మానములు తాత్కాలికముగ నామోదించబడినవి.

ఆయవ్యయ వివరములు.

1917-18 సంవత్సరపు మదింపు మొత్తములతో నా సంవత్సరపు టాదాయపు మొత్తములను సరిపోల్చుచు మొకపత్ర మును పొగ్గమెంటు సభవారు వెలుకరించిరి.

అధికము.			
కచ్చము	పా. 71281	శేలు.	511000 పాన్లు.
ఎత్తెన్నె	38872	"	3822000 "
ఎట్టేటుపన్నులు	81674	"	2574000 "
స్టాంపులు	8300000	పాన్లు.	300000 "
భూమినిస్తు	665000	"	15000 "
రాబడిపన్ను	239509	శేలు	15509000 "
లాభములపైపన్ను	220214000	పాన్లు.	20214 "
భూమిపన్నులు	685000	"	285000 "
పన్నులనుండి మొ.	613040000	"	48340000 "
ఇతర ఆధారములు	94195000	"	25295000 "
మొత్తము రాబడి	707235000	"	

1917-18 సం॥ బడ్జెటులో 229,03,81,000 పానుల వ్యయమునకు మదింపు చేయబడియున్నది. సట్టి మెంటరీ ఎన్టీమెట్టు మొత్తము 47,72,50,000 పానులు. మదింపుచేయబడిన మొత్తము వ్యయము 2767631000 పానులు. 1918-19 సం॥ మనకు నాకా దళములు విమానదళములు, నైవ్యములు మున్నగువాటి విషయ మున వేడుబడిన మదింపు మొత్తములను మన మంత పట్టుదలతో నిష్కరింపరాదు. ఈ వ్యయముల యందు విశేషమగు మార్పుం డును. ఇతర విషయములను గూర్చిన మదింపులు - సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల విన యమున 64029000 పానులు; ఎత్తెన్నె జా, కచ్చము, మున్నగునవి 5573000 పానులు; పోస్టాఫీసు 16,141,000 పానులు; పెన్నులు 12085000; కార్మిక మంత్రి వ్యయము ఇష్టానుసారము మున్నగునవి 9619000 పానులు; విద్య 42325000 పానులు.

రాబడి పన్ను.

ఆర్థికముగాక 2 శేల కత్తికమించు నట్టియు, ఆర్థికమై 2500 కత్తికమించు ఆదాయములపై 6 పిల్లింగుల చొప్పు. పన్ను విధింపబడును. ఈద్వారా సానునకు 41,400000 పా నులు అధికముగ రాబడి వచ్చును. 500 పానులవరకు ఆర్థిక మగు నాదాయముపై పన్నుగట్టు విధానమున మార్పులేదు. వెయ్యి పానులవరకు 46 పెన్నుల చొప్పునను, 2500 పానుల వరకు 63 పెన్నుల చొప్పునను పన్ను గట్టుబడును.

సభ్యుల భావము

ఆయవ్యయ పత్ర మపూర్వమై యుండెను. సభవా రట్టి యాందోళనమును జూపక తాంత్రి చిత్తులై యుండిరి. క్రొత్త పన్నులను గూర్చి సభ్యులు మాటపలుకక వాటికి గ్యాగత మొనగిరి. సభా భవనమున నూతనమగు శోభ గాన నయ్యెననియు, దేశీయుల యాదాగ్యమునకును బలమునకు యీ శోభయే నిదర్శనమనియు విశేషముల వ్రాయుచున్నారు.

ఆంగ్లనాకలు ముట్టడించుట.

లండను, ఏప్రిలు 28:— ఆఫ్ఘెందు జీ బ్రూగ్లలో నుండునున్న దిప్తాక్షియ అంతర్జామిక ప్రధానస్థానములపై నేటి యుద్ధమున ముట్టడి జరిగినది. మన దళములు మరలినవని నాకాదళాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

వివరములు విపులముగ తెలియరాలేదు. తెలియచ్చిన స్వల్పముగ సమాచారమున బట్టిచూడ ముట్టడి విజయపూర్వకముగ పర్యవసించినదని తేలుచున్నది. ప్రాధాన్యముగ నాకలు మన్నగువాని ను ప యోగిం ప లేదు. క్రూరులు మున్నగు నవి శత్రువులను దాకినవి. క్రూరులైన మైట్టనుబట్టి, ఉత్తరువుల ప్రకారము వాటిని ప్రేల్చివేసిరి. నావికులు నాకలను వీడిరి. మా నష్టములింకను తెలియరాలేదు.

పర్యవసానములు.

పార్లమెంటు ప్రజాసభయందు వై ముట్టడిని గూర్చి సర్ ఎరిక్ గాడ్డినుగా రిట్లు తెలియజేసిరి:—నాకాదళాధికారులు ప్రకటించిన వైముట్టడివలన బ్రూగ్లనుకాల్వన బంధంపబడ వచ్చును. ఈసంగ్రామమున శత్రువుల నాకలకు విశేషమగు నష్టము కలిగింపబడెను. జర్మనీయుల దిప్తాక్షియ రాకటి ముం పబడెను. ఫిరంగులు కాల్వబడినందున మా దిప్తాక్షియగు నాక యొకటి ముంపబడినది. రెండుపడవలగూడ నష్టమయ్యెను.

రాజసందేశము.

లండను, ఏప్రిల్ 22:— చక్రవర్తిగారు డోవరువద్దనున్న వైను అడ్మిరలుగారి కిట్లు తంఱిపింపిరి. “నిన్నరాత్రి మీరు విజయవంతముగ యుద్ధములనొనరించినందులకు నేను నిన్నును నీనైనవలన అభినందించుచున్నాను. మిక్కిలి భయంకర పరిస్థితులందంత ప్రశంసనియుముగ వైర్యమునుజూపుటకు నేను సగర్వాతి శేయముల నొందుచున్నాను.”

లండను, ఏప్రిల్ 22:— బ్రిటిషు ప్రకటనము:— రోబెర్టున కుత్తర తటమున మే మొనరించిన చిరుత యుద్ధములు పూర్ణముగ విజయవంతములయ్యెను. కొంతరంగము నాక్రమించుటయే గాక 120 గురు వైసిలను అనేక మంధిరంగులను గూడ బట్టుకొంటిమి. మోధీరను ప్రదేశమున ఖైదీలను మరఫిరంగులను బట్టుకొనుచు మా ప్రదేశముల బలపరచుకొంటిమి. చిల్లేర్న బ్రిటాన్వరద్ద గానుపెట్టులు విశేషముగ నుపయోగింపబడెను. నిన్నటిదినము మన వైమానికులు చాలదూరమువరకు బోయి పరిశోధనల గావించుచు, ఛాయా పటముల దీసికొనుచు, ఛోరటు రెయిల్వేస్టేషనుమీదను, ఎంజెలు దంపుమీదను, వారెంటాపు, ఆర్మెంటుమీదను, కాల్యూ గ్గులమీదను 19 టన్నుల బొంబులను వేసిరి. మేము 8 శత్రు విమానముల నేలగూర్చితిమి. అంటిని క్రిందికి తరిమివైచితిమి. మాచి మూడు కనిపించుచున్నవి.

ప్రాము

జర్మను అవస్థాందనము
బ్రిటిషు వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, ఏప్రిలు 22:— బ్రిటిషు ప్రకటనము: హేమీ సమీపమునను, కేప్టెనున కెదురుగ లాభానీకి దక్షిణమునను జర్మనులు కొన్ని దాడుల నొనరించిరి. వారిని మేము తరిమి వైచితిమి. ఛెన్టా బెర్లనకు వాయవ్యమున శత్రువొక స్థలము నాక్రమించు కొనెను. ఇది యిదివరకు పలుతడవలు ఉభయలు చేతను చిక్కుచుండెను. రోబెర్టువద్దనున్న మా పంక్తిని కొంచెము ముందుకు నకు నడపుచు 68 ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. ఈ సమీపమునకు చేరియుండిన శత్రుపదాతిదళ మూకలను మా ఫిరంగి దళము లెదరించి నది. నిన్నను వాయుభారము బాగుగనుండెను. వైమానిక ప్రచలనముతీయించెను. రంగమంతటను బొంబులవేసితిమి. ఛోరటు రెయిల్వేస్టేషను మీదను, మెనిన, ఆర్మెంటియరీను, చాల్మీను మొదలగు లక్ష్యముల మీదను మేము 28 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. క్రిందినుండి సోపు మాచిమానములు నేలకొలది తుపాకులగాల్చినవి. శత్రు విమానములు నపరిమితముగ నెగురసాగినవి. మేము పదమూడు విమానముల నేలగూర్చితిమి. 6 విమానములను తరిమివైచితిమి. మాచిమానములు 6 కనిపించుచున్నది. నిజాతశత్రువైమానికులలో జేరనురించి వైనుగాకారు. మా రాత్రివిమానములు పెకోనీ, ఆర్మెంటియరీను, బాపామీల మీద 9 1/2 టన్నుల బొంబులను వేసినవి. చాల్మీనురెయిలు స్టేషనుమీద గూడ కొన్ని బొంబుల వేసినవి. అన్నియు మరలినవి.

పరానువైమానిక ప్రచలనము.

లండను, ఏప్రిలు 28:— పరాను ప్రకటనము. మాంటి డిడ్యూగ నాయోనుప్రాంతమున దప్ప తక్కినవోట్ల నంత తీవ్రముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరుగలేదు. 20-22 తేదీలలో శత్రువుల విమానములు 5 ను, ఆకాశబుట్టులు 2 ను నేలగూర్చు బడినవి. 16 శత్రు ప్రదేశములందే పడగొట్టబడినవి. పెంటు క్వంటిను వద్దను తక్కిన మరొన్ని వోట్లనుగల రెయిల్వే స్టేషనులమీదను, క్యాంపులమీదను, వైమానికాలయముల మీదను శత్రువులు 4900 కిలోమీటరుల ప్రేయకు వస్తువుల వేసిరి. చాల్మీను, ఆస్పిట్టలవద్దనున్న రెయిల్వే స్టేషను లందు మంటలుపుట్టినవి. గిస్కాన్దనకు తూర్పున మే మొక మందుకొట్టును దగ్ధము చేసితిమి.

లండను, ఏప్రిలు 28:—పరాను ప్రకటనము. సోమరంగమునను రెయిన్సునకు తూర్పునను కొంచెము తీవ్రముగ ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను.

బ్రిటిషువారి వైర్యము

లండను, ఏప్రిలు 28:— సర్ డగ్లసు హేగుగారి నివేదనము—మార్చి 21వ తేదీన అవస్థాందన మారంభంపబడిన దాదిగ శత్రువు లొక్క బ్రిటిషు వైర్యముల మీద 102 పటాలములను నుపయోగించిరి. అందులో ననేకము రెండేసి మూడేసి పర్యాయము లుపయోగింపబడి యుండవచ్చును. అట్టి మహాకేం ద్రికర శత్రునివహముల దాగొన్న వైర్యములందలి అన్ని తరగతుల వైసికులను మహాకీర్తనీయులుగ నెదిరించిరి. వారిపరాక్రమమును, వైర్యమును, మనోనిశ్చయమును ఎంతకొనియాడినను తనివీటరదు. బోయిలీ బెక్వరెల్లీవద్ద అయిదుదినములు భయంకరముగ పోరాడినపిమ్మట సంతోక పటాలము మార్చి 28, 30-వ తేదీలను శత్రుపరిమిత సామర్థ్యముతో గావించిన యవస్థాందనమును తరిమివైచి వాని కపరిమిత నష్టము నొన గూర్చెను. శత్రువులు త్తర తటమునుండి ఎదిరించుట కెంతప్రయత్నించినను ఈ పటాలము 31-వ, 32-వ పటాలము లిరువారుల నుండే శత్రువుల నిలుకరించి వారి ప్రయత్నములు భంగపఱచెను.

మార్చి 28 వ-తేదీని సామీప్య త్తరమున నాల్గవపటాలము జూపిన వైర్యమానములు మిక్కిలి ప్రశంసార్హములు. ఆర్రాను, వైమిషంత్తలను పట్టుకొనవలయునని శత్రువు లొనరించిన మహాప్రయత్నముల నది నిష్ఫలముల చేసెను. ఏప్రిలు 14-వ తేదీ నాటి రాత్రిగూడ ఈదళమే లీను యుద్ధరంగమున దివ్యమగు ప్రయత్నము నొనరించి రైయజుమి విశేషిని 150 గురు ఖయిదీలను పట్టుకొని విశేష శేముషి నొందెను. మరల ఏప్రిలు 18 వ తేదీని రాబెర్టున కాగ్నేయమున శత్రువులు ఛోరముగ నెదిరింప నుమారు 200 ఖయిదీలను బట్టుకొని వారిని తరిమివేసెను.

యథోత్సాహము చాల అధికముగ నుండుట.

ఆర్రానునకు దక్షిణమున ఎవేసీరద్దనున్న 21 వ పటాలము అవస్థాందనపు రెండుదినములందును తన స్థలమును బాగుగ గాచుకొనెను. పిమ్మట శత్రువులు దక్షిణమున నభివృద్ధి గాంచుటకాచి వారిని వెనకకు రాగోరగా వారటు లొనరించిరి. అట్లు వెనుకకు వచ్చుటకు పూర్వమది శత్రువుల కపార నష్టమొనరించెను. ఆయుద్ధ మంత్యంతకంతముగ నున్నదని జర్మను అధికారు లొప్పుకొనిరి. అవస్థాందన మారంభమగు నపుడు సహాయము నొనరించుటకు 25 వ పటాలముదాపుననే యుండెను. వెంటనే యది భాసామీ కేంబ్రాయికోర్డు సమీపమున కంపబడెను. నిరంతర మెదిరింపబడినను ఏస్థలమునుండియు తొలగింపబడలేదు. సోమనుండి వెనుకకు వచ్చుచుండునపుడు వైసికుల సమోత్సాహ మత్యధికముగనుండెను. ఆపటాలము లీనువద్ద గూడ నుపయోగింపబడి దివ్యమగు నేవనొనరించినది.

ఏప్రిలు 13 వ తేదీని 37 వ పటాలము నప్పీవనమున కుత్తర తటమున 9 వేల గజములు రంగమును బట్టియుండెను. ఆపటాలమున ననేకు లదివరకే మడిసియున్నను, శత్రువులు ముందున కేతెంచుట కింక నొత్తిడిగలిగించుచున్నను, చివరవరకు ఆ పంక్తిని కాపాడుకొన నుత్తర వియబడిరి. పటాలమునందన్ని తరగతుల వారు సత్సాహముతో ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. నిరంతరము శత్రువులెదిరించుచున్నను వారట్లనే వైర్యముతో నిలువరించి శత్రువుల తరిమివేయుచుండిరి. శత్రువులు సాయాన్న సమయమున వారిని భేదించుటకు మహా ప్రయత్నము నొనరించిరి. కేవల కధిక సంఖ్యాకుల బలముననే మీది కేతెంచిరి. ఆం

గ్లేయులట్లనే పోరుచు మరణించిరి గాన ఒక్క యుద్ధమున వెనుకకు బెట్టలేదు. అచ్చటచట కొన్ని స్థలములలో శత్రులు లోనికి తరుముకొని వచ్చిరి. కాని అంతలోనే క్రొత్త దళములు వచ్చి నందున వారు తరిమివేయబడిరి.

అవక పరాక్రమమున బోరుట.

యథార్థరంభమున క్రాయిసలీనువద్ద ఛోరముగ బోరిన పిమ్మట 34 వ పటాలము ఆర్మెంటియరీను ముఖ్యభాగము నాక్రమించెను. ఏప్రిలు 9 వ తేదీ నాటి కది పంక్తి యందే యుండెను. లీను యథార్థరంభపు మొదటి రెండు రోజులను బహుసామర్థ్యముతో నా ప్రిదేశముల నిలిపికొనెను. శత్రువు లుభయపార్శ్వములను ముందునకు మించిరాగా వారు ఆర్మెంటియరీనును 10 వ తేదీ నాటిరాత్రి విడచిపెట్టవలసి వచ్చెను. ఆ విడచి పెట్టుటలో వారింతుకయు కలత నొందలేదు. అప్పటినుండియు నా పటాలములే నిరంతరము యుద్ధ మొనరించుచున్నది. అనుగుభామివైన అతికంతముతో విడచుచు, నిరంతరము ప్రియియద్ద మొనరించుచు నా పటాలము సాధారణ ప్రితిభను యుద్ధ మొనరించుచున్నది.

ప్రబలనిరోధము.

42 వ తూర్పు లంకామైర పటాలమును, 62 వ పశ్చిమాత్యక పటాలమును బోక్వాయి, అల్లెంజెవిల్లీల చుట్టును మార్చి నెలంతమునను, ఏప్రిలు నెలారంభమునను ఛోరముగ బోరి శత్రువుల ననేకమారులు తరిమివైచి ఆ పంక్తిని నిలబెట్టుకొనుటలో చాల సహాయ మొనరించినది.

50 వ పటాలము సోమనున దక్షిణతటమున నొక వారము రోజులు శత్రువులలో బోరిన పిమ్మట నిటివలనే పిలచి వేయబడెను. ఏప్రిలు 9 వ తేదీని ఆ తరువాతను అది లీనుపంక్తి సంతటను శత్రువుల నిరోధించెను. ఎట్టరీను, మెర్విల్లీలవద్ద నది శత్రువుల ప్రబలముగ నిరోధించి మన క్రొత్తదళము లచటి కేగునంతవరకు శత్రువును వారింపెను.

ఆయా ల్య సేవ

మూడు నాల్గవ ఆస్ట్రేలియను దళములు మెకోరులూ ఆలీవద్దను, డెర్నూరికోరువద్దను, న్యూజీలండురులు నెట్లీవద్దను, అనంతరము 5-వ ఆస్ట్రేలియనుదళములు సోమవద్దను అమూల్యమగు సేవల నొనరించినవి. సోమయుద్ధమున కడపటి జర్మను ఆర్పాటములు వారి సహాయమున వారింపబడి జర్మను పురోగమము పూర్తిగ నిరోధింపబడెను. శత్రువులు ముందున కేగుట కెంత ప్రయత్నించినను వారే పరాక్రమముతో నిలువరించి పగవారి కపార నష్టముల గల్గించిరి.

ప్రస్తుతస్థితి; పరాను అభ్యుత్థము.

పార్లమెంటు, ఏప్రిలు 28:— క్లెమెంకో గారు రజాంగణమునుండి మరలిరి. జర్మను అవస్థాందన మారంభముకంటెయు వైసికులకు నెలవీడు బడలేదు. ఇప్పుడు వారికి యథేచ్ఛగా నెలపునొనగుటయే ప్రస్తుతమేమియు సహాయము లేదనుటకు ప్రబల తార్కాణముని అతడు తెలుపుచున్నాడు.

తక్కిన నివేదనము

లండను, ఏప్రిలు 22:— పరాను ప్రధానకార్యాలయము వద్దనున్న రైటరుగారి విలేఖనుకు నేషిట్లు తంఱిపంపుచున్నాడు.— లోరేయును నందలి ఆమెరికాదళముల నెదిరించి శత్రువులు విఫలులైరి. ప్రాంకో ఆమెరికనురంగమున కొక మెలు వెనుకనున్న నెయిచి ప్రేరిష గ్రామమును శత్రువు లెదిరించిరి. మూడుదళములను 150 గురు గల మరీయొక చిన్నపూసానును శత్రువు లటకంపిరి. భయంకరముగ ముట్టడించిన పిమ్మట శత్రువులు లోన ప్రవేశించిరి. యుద్ధమున నెక్కుగ శత్రు సైనికు లమరికనల నెదిరించిరి. ఆమెరికనులు పరానువారితో గలసి ప్రయత్నము నొనరించి శత్రువును రెనియర్దునను నుండియు, నేయిచిపా గ్రామమునుండియు పారవోలిరి. తరువాత నతి దానియముగ పోరి తుదకొక యడుగుభూమి వైన శత్రుస్వాధీనమున విడువక యెప్పటి ప్రదేశము నంతటిని మరల నాక్రమించుకొనిరి. ఆమెరికను లింతకంత కింతటి ఘోర యుద్ధమును చేసియుండలేదు.

శత్రువులు వైసికుల మూకలుగ చేర్చుట

లండను, ఏప్రిలు 22:— బ్రిటిషు ప్రధానకార్యాలయము వద్దనున్న రైటరు విలేఖరి:— డెర్నూకోరునకు త్తరమునను చుట్టుప్రక్కలనుగల డెయిల్యాలు మ్యూరి ఇంగ్లజు పంక్తిని జర్మను లింక నపరిమితముగ వైసికుల ప్రోగుచేసిరి. జర్మనుల వైసికులకు మే నెలారంభములో నెలపునొనగుట ప్రారంభింపబడునని ఖైదీలు చెప్పుచున్నారు. అప్పటికి అవస్థాందనము నాపివేయుటయో యేదియో నిశ్చయించుటయో జరుగవలయును. జేరను రిబ్బోఫెనుగారి యంశ్యక్రియ లీనాయంకాలమే జరిగినవి. అతడెచట గూర్చుబడెనే ఆసమీపమున నె పాతిపెట్ట బడెను. వైమానికదళ మొంటి అచటికి బోయెను.

బ్రిటిషు వంక్రిని ముందునకు నడపుట.

లండను, ఏప్రిల్ 23:—బ్రిటిషు పరిధానకార్యాలయపు విలేజు తంత్రీవారు— పోలింగు, ఈ ప్రజలు, మొదలగు ఉత్తర యుద్ధరంగపు వెలక ప్రదేశములందు రాత్రింతయు గానుష్ఠింపబడినవి. సుపర్యోగింప బడినవి. రాత్రిసమయమున ఆ వెల్లె వనమునకు దక్షిణమున వేయిగజముల ప్రదేశము నెదిరించుచు మేము 250 గజములు ముందున కరిగితిమి. అట్లు పోవునపుడు శత్రువుల క నేకవస్త్రములను గలిగించి 70 మంది బ్రాహ్మణులను బట్టుకొంటిమి. వీరిని రిఫ్టోవేసు విమానము నేలనుండినుంచునపుడు ఈ తుపాకిదళములు తమిళుద తుపాకులు గాల్చుచుండినట్లుల ఛాయాపటమున గన్పించుచున్నది. ఆ సమయమున సామాన్య వైమానికయంత్రము జరుగుచుండెను. 15 శత్రువిమానములు తెలిసింపబడుచుండినవి. రిఫ్టోవేసుగారు చాల ఎత్తుననుండి ఆ కస్మిక్ముగ మన విమానములలో నొక దానిని దాడెను. కాని ఆ విమానమునకు వెంటనే సాను మొనరింపబడెను.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాదళ ప్రశంస.

లండను, ఏప్రిల్ 23:—క్రిందటివారము దక్షిణాఫ్రికా ఫిరంగిదళమువారు మెసెన్సువర్డ్ జూనియర్ యధ్యక్షతన రాత్రియందున కాఫాపైని కాధికారి వారి సభిసంబంధము వారికి తన కృతజ్ఞతానందముల తెలుపుటకు తగిన మాటలు గన్పించుచున్నవని. కోయకమాండెట్టు తంత్రీనంపెను. "గతమును దినముల నుండియు సంతభావములను శత్రువైకులతో మన మధుండితముగ పోరు దాడులయధున మన దుర్బుధిత్వానూ, పరాక్రమములను జూపిన దక్షిణాఫ్రికా క్రీడగేమి అధికారికిని, సాహసగురుకున, వైకులకును నా సంతసమును తెలుపగోరుచున్నాను." తత్రైన్యాధిపతి ఇట్లు తంత్రీనంపెను. "ఏదేశమైన ప్రత్యేక స్తుతిపాత్రయని యెంచుచున్న దక్షిణాఫ్రికా ఫిరంగిదళమునే యెంచవలయు నని నేను చెప్పెదను. దక్షిణాఫ్రికా వైకుల లిచ్చుకు విశ్రాంతి నొందుచున్నార; దళము చాల తక్కి పోయెను."

హెన్ర్యాగ్న

డేనుల ఎన్నికలు

కోపన హేగను, ఏప్రిల్ 23:— ఎన్నికల ఫలితముగ 71 రు మంత్రివర్గాలకాలమునకు 68 రు వ్యతిరేకముగను అభిప్రాయము తెలిపెను. మొదటితరగతి అతివాదులను సాంఖ్యిక వాదులను గలరు. హేగను (ప్రీ) లెన్సింగ్ వదయులకిదియే ప్రథమము.

జర్మనీ

సిరివిమర్శనము.

లండను, ఏప్రిల్ 22:—జర్మను అవస్థాంతరపు ప్రభువు మాసాంత్యస్థితిని విమర్శించుచు "మాస్కింగుపోటు" పత్రిక యొక్క వ్యాసిన విలేజు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—తమ ముందుకున్న వైకుల పంక్షల సుక్కుమారు పరిశీలన వైకులతో ధేదింపగలిగినను ఆ వెలక విరివిగ తిరుగుటకు వీలు లేకున్న నాప్రయాసంతయు కృష్టమను సంగతిని జర్మనులు గ్రహించిరి. శత్రువు లింక చేయదగునదేమి? తమవిలోధులల సులతీర్చుకొనులోపల మరల సెమర్మిగ వారినిద పనుటయే లేకున్న వారు ధేదింపబడిన పంక్షల మరల దృఢముగ నెల కొల్పుకొనెదరు. అంత తాము చేసినపనినే మరల చేయవలసి వచ్చును. జనరలు డెండ్రాపుగారికి మొదటివారమున సమముగ సెట్టి తెలుపించెను. ఆ సమయమున నతడు తన మూల బలముల నన్నిటి సుపర్యోగింపకుండుట వెద్ద లేమిద మని పరాను అనుభవజ్ఞులనుచున్నాడు. మాంటిడిడియరు నతడు సట్టి కొని యుండవచ్చును. జర్మనులందఱును, ఆవకాయలో పిండి వలె నొకటో జేరిపోవుటకు జేసి రెండవవారమున నతడు తా నాక్రమించుకొనినస్థలము నెట్లయిన విస్తృతము చేయవలసి వచ్చెను. అందుకే కాసి నెదిరించుట అయినను పరానువారు వెంటనే వారి నచట నిరోధించిరి. ఆరెట్టయిరిను కద్దల ఇట్టి తక్కినమే యొరింపబడెను. చంద్రుండెల మొంత ఫలసాయ వంతమా అట్టి రిత్తప్రదేశముననే 15-లక్షల జర్మనువైకుల హెబ్బోట్సు- అమియన్సు- వాయెను ఈమూడు ప్రదేశముల దుర్భేద విధుకొనిరి.

బ్రిటిషురంగము; రెయిల్వే.

లండను, ఏప్రిల్ 24:— మనపంక్షలకు వెలక 1917 వ సంవత్సరములోనే 900 మైళ్ల మేరను వెద్దరెయిలు కోర్టులును, 1000 మైళ్ల మేరను చిన్న రెయిల్వేకోర్టులును జేయబడిన వని నోట్లగుచు చెప్పిరి.

కైరాస్థితి

ఒక మాన్యుల్ దారుతో సంభాషణ

నాడియాడ్, ఏప్రిల్ 19—15 వ తేదీనాడనందతాలూకా మాన్యుల్ దారు అజరపుర మను గ్రామమును దర్శించి రైతుల ప్రతిజ్ఞను గూర్చి యవస్థనించెను. మొదట ప్రభుత్వము నేర్పబడినప్పుడు వైకులు ఫలింపినను ఫలింపకున్నను, సిస్టులను పూర్తిగా చెల్లించుటకు మనపూర్వ లాడంబడిక చేసికొనిరి. ప్రభుత్వమువారివైవిధ్యములు రివిన్యూవ్యవహారముల మహాత్మ్య గాంధీగారికి తెలియవు. రైతులుపూనిన ప్రతిజ్ఞ విషయమున రైతులు తప్పుతోన త్రొక్కిరి గనుక ఇది ప్రతిజ్ఞయే కాదు. కావున దీనిని నిలుపుకొనువాక్యత రైతులకుండదు. ఇప్పుడు చేసికొనిన అక్రమప్రతిజ్ఞ కంటె ఇదివఱకు పూర్వలక్షణే చేయబడిన మొదటి ఒడంబడికను గౌరవముతో నిలుపుకొని శిస్టులను చెల్లించుటయే వుంది. రైతులు మొండిగ తమ అక్రమప్రతిజ్ఞ నుండి వలింపక శిస్టులను చెల్లించకున్నచో, ప్రభుత్వమువారును తమపట్టుదలను వదలక రైతుల భూములనన్నిటిని జప్తు చేసెదరు రివిన్యూ అధికారులు భూములను తనికీచేయుటకు గ్రామములకు పోయినప్పుడు శిస్టుల నేమైన ప్రస్తుతము నిల్పియుంచ వలెనా యని వారు రైతులను ప్రశ్నించగా రైతులు అక్కర లేదని ఏకగ్రీవుగా పశ్చిత్త తరచుచిరి. రైతులు స్వాధీనరై ఈయవ్యయమునందు జేరిరియు, ఎవరిలసనో ఈసలహా వచ్చినది గనుక ఇట్లే ప్రవర్తించినచో పూర్వలక్షణుండి వంశపారంభ్యము గావచ్చుచుండిన భూములను జప్తు చేయుదురనియు, దీనితో రైతుల పనితీరుననియు మాన్యుల్ దారుగారు చెప్పిరి.

సంభాషణ.

తరువాత ఈ క్రింది సంభాషణ జరిగినది:—

ఒక రైతు:— మైకులు ఫలింపినను, ఫలింపకున్నను పక్షులన్నియు చెల్లింపవలయునను ఒడంబడికను తప్పక జరుప కలసివో, మైకులు 4 అజాలకు తక్కువ, 6 అజాలకు తక్కువ అని కలెక్టరుగారు గాంధీగారికి నచ్చి జెప్పుటయు తాను నిష్టయించిన లెక్క సరియని యితరులకు తెల్పుటయు ఎందులకు? అజాలా సమస్యయే లేదని రైతుల యెదుట ఎందులకు జెప్పురాడదు?

మాన్యుల్ దారు:— పంటలక్లితి ప్రభుత్వమువారికి తెలియుటకే అజాలాలెక్క, తయారుచేయబడును. ఈ లెక్కతో రైతులకేమియు సంబంధములేదు.

రైతు:— మహాత్మ్య గాంధీవంటి గొప్పవారే రివిన్యూ వ్యవహారములు తెలియక తప్పుసలహాల నిచ్చుచున్నారని చెప్పెదరే. ఇప్పుడు సామ్రాజ్యకాసన సభాసభ్యులుగానున్న గొప్ప విలబాయి పటేలుగారుమాడ గాంధీగారి ఉద్యమమున కామోదమును దెలిపెనగా, వారికిమాడ రివిన్యూ వ్యవహారములు తెలియవని చెప్పెదరా?

మాన్యుల్ దారు:— పలువురికి పలుపలువిధములగు అభిప్రాయములుండును.

రైతు:— భూములనన్నిటిని జప్తు చేసినచో ప్రభుత్వము వారికి రైతులెక్కడనుండి వచ్చెదరు?

మాన్యుల్ దారు:— దక్కను నుండియు, మాల్వదేశమునుండియు రైతులకేటలువచ్చెదరు. అట్లుకావచ్చుచో గాయముల నొంది వచ్చిన వైకుల కీ భూముల నిచ్చెదరు.

సమర్పా-రైతు:— శిస్టులను నిలుపుట చేయవలయు నాయని రైతుల ననేకుల నడిగితిమని నెలవిచ్చెదరే, సమర్పాయందు ఒక్కరైతు వైసమీరడుగు లేదని నేనుచెప్పెనా? మాన్యుల్ దారు:— (కోపముతో) స్వరాజ్యవిషయముల మీములను మీరేమిజిదిపొయి, నేనుచెప్పుచున్న దానిని వినుక మీచిత్తము వచ్చిట్లు వదరుచున్నాడు.

రైతు:— మాపూర్వము మొదటచేసికొనిన ఒడంబడికయే మాప్రతిజ్ఞకంటె పవిత్రతరమైనచో ఒక్కొక్కము కీయ వలసిన 2 రూ॥ ల సిస్టులకును 4 రూ॥ లు మీరు వసూలు చేయుట ఎందులకు?

మాన్యుల్ దారు:— ప్రతిముప్పది సంవత్సరములకు సిస్టుల నెక్కువకేమి అధికారము ప్రభుత్వమువారికి గలదు.

ఒకవ్యవసాయకుడు:— పంట 4 అజాలకు తక్కువగ నున్నచో పన్నులను తగ్గించమని కోరుటకైవైసనచో, ఊలూరుకు తిరుగుచున్నప్పుడు సలహానిచ్చుచుండు గాంధీగారిని, వారి సహచరులను ఎందులకుపట్టుకొని జెయిలులో నుంచరాడదు?

మాన్యుల్ దారు:— ప్రభుత్వము వారు దయాపరులు. వారిని జెయిలుకు పంపినచో విశేషమగు గడబిడ జరుగును గనుక ఇదిరాకుండ చేయుటకు వారిని జెయిలుకు పంపలేదు.

ప్రస్తుతపు అక్రమ కార్యము చేయబడినచో మహాత్ముడు మహా ఋషి యనియే చెప్పవచ్చును, క్రికాని ఈ విషయము నందు గాంధీగారు తప్పినరించిరి. వారిని సరిగా ప్రవర్తింప జేయు పనిమిది.

ఈ విచిత్ర సంభాషణమైన వెలక రైతులు మాన్యుల్ దారు గారిని ఆ రాత్రి అక్కడనే యుంచుమని కోరిరి. రైతులు పన్నులను చెల్లించుట కంగీకరించుచో అట్లే యుండెదనని మాన్యుల్ దారు చెప్పెను. రైతులు తమ పట్టుదలను వదలకుండి నందున మాన్యుల్ దారు నాటి సాయంత్రమే వెదలి పోయెను. కనుక ఇది హాస్యముగా పరిణమించెను.

ప్రభుత్వమువారి నివారించుట.

ఈ క్రిందివ్యాస మిప్పుడే కైరామండలమునుండి తిరిగి వచ్చిన యొక విలేజుకునిచే వ్రాయబడినది. ఇందు సత్యాగ్రహ ప్రతోద్యమవిధానమును గూర్చి వ్రాయుచు, తమ అభిప్రాయమును మార్చుకొని, యీ ఆందోళనమును నివారించుట ప్రభుత్వమువారి కవసరమని విలేజుకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ప్రపంచమున ఘోరసంగ్రామము జరుగుచుండ, కైరామండలములోని సత్యవ్రతనిష్ఠ గల రైతులు నిరంకుశాధికారులకు ప్రతిహేళముగ తమ సహజ స్వత్వ సంతోషమునకై పోరునల్పుచున్నారు. ఈ విషయము మన దేశచరిత్రలో నతిప్రాముఖ్యము నందియున్నది. కమిషనరుగ ప్రాటుగా రిటీవల గావించిన ప్రకటనము స్వాతంత్ర్యమును నాశము నొందించు నేమాయని భయపెట్టుటచే, ఇందును గూర్చి కొన్ని ముఖ్య విషయములను భారతీయుల కొసంగు టత్వవసరమని తలంచి తిని. ప్రాటుగారి వాక్యములచే కలహము స్థానికముగాక, దేశమందంతటను వ్యాపించిన బొంబాయిలోని ప్రహానాయకులు పొల్లొన ప్రోత్సాహపరచినది.

కలహచరిత్రము.

కైరారైతుల పంటలు అతివృష్టిచే పాడైపోయినవి. అందుమూలమున వ్యవసాయకారులు ప్రభుత్వమువారికి పన్ను చెల్లింపజాలరైరి. ఈ విషయమందు, ప్రస్తుతము తమవద్దనుండి పన్నులను తీసికొనవలదనియు, వైవత్సర మొసంగెదమనియు ప్రభుత్వము వారిని రైతులు కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు మామూలుప్రకారము ఉద్యోగుల అభిప్రాయముతో నేకీ భవించుచు, పంటలు పాడైపోలేదని నిశ్చయించిరి. ప్రహాసేవాతత్పరులగు పేలు, మా॥ పరేఖుగార్లు మున్నగువారి విషయమై పరీక్షించి, రైతులకష్టములు నిజమని నిర్దేశించిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును సరకుగొనక మొదటి వాయిదా పన్నులను వసూలు చేసిరి. గాంధీగారి కీ విషయమై తెలుపబడెను. గాంధీగారును వారి అనుచరులను 15 దినములలో 400 పల్లెలకు బోయి ప్రత్యక్షముగ నారసి, రయితులు నిజముగ కష్టపడుచుండిరని నిర్ధారణగావించిరి. కొన్ని పల్లెలయం దపారనప్రము కలుగకపోవుట చేతను, మరి కొన్నిటియందు పన్ను విధివరకే వసూలు గావంప బడుటచేతను అచ్చటికి గాంధీగారు పోలేరు. మా॥ వి. జే. పటేలు, మా॥ గోకుల్లాసు పరేఖుగార్లు మున్నగువారు మన హిందూసేవక సంఘసభ్యులును ఈ విషయమై యోచించి, ముఖ్యవిషయములలో గాంధీగారిలో నేకీభవించిరి. గాంధీగారు జిల్లా కలెక్టరునకును, కమిషనరుగారికిని, స్థానికప్రభుత్వము నకును ఇందునుగూర్చి తెలియపరచినను, వారేమియు వలింపక మామూలు ప్రకారముగ పన్నులను వసూలుచేయుచుండిరి. మా॥ పటేలు గారివిషయమై బొంబాయి కాసనసభలో ప్రశ్నింపగా వాస్తవత్వ నిరాకరించిరి. అధికారులకు లొంగని యెడల ప్రజలు కష్టముల పాలుగుదురని బెదిరింపవలసినదని ప్రాటుగారిపేర విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు లేఖవ్రాయుటచే పరిస్థితులు మరింత చెడిపోయెను.

2500 మంది సత్యాగ్రహప్రతులు.

మేము ప్రకటించిన రిపోర్టులవలన గాంధీగారి విషయమై యెట్టిచర్య దీసికొనినో ప్రజలకు తెలిసియేయున్నది. దైర్యసంపన్నులగు కొందరు వివిధప్రదేశములకు బోయి, ప్రభుత్వమువారు తమ తప్పిదమును గ్రహించి, లొంగువరకును ప్రజలు తమ వ్రతమును వీడక, సత్యసమర్థమునకై యెన్ని యిక్కట్లెల్లైన భరింప నిశ్చయింపవలె నని యుద్ధోద్ధింపచుండిరి. అధికారనిరంకుశమున శతవత్సరములనుండి బలహీనులైన వ్యవసాయదారులు గాంధీగారి మహిమచే ఆత్మగౌరవ సంపన్నులై, సత్యాగ్రహప్రతాపలంబకు లయిరి.

రివిన్యూ ఉద్యోగులయెడ కఠినముగ ప్రవర్తింపవలెనని గాని, క్రోధముతో పగదీర్చుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలెనని కాని గాంధీగారు చెప్పలేను. రైతులు పరస్పర సంబంధవ్యవహారములందు సత్యము నెడలను ధర్మము నెడలను గౌరవముగలిగి

1. 凡在本行存款之存款人，其存款之利息，均按本行所定之利率计算。

(o)
(Reuter's Agency)

The British Budget.

New Taxes Imposed.

The yield from tobacco this year would be £7,000,000. There would be a small additional duty on matches, yielding £600,000, also an additional 11s. 8d. per hundred weight on sugar, yielding this year £12,400,000. The Chancellor announced that there would be a luxury tax following the French example and asked the House to appoint a Select Committee to frame a schedule defining articles. The tax would be at the rate of two pence in the shilling.

Mr. Bonar Law concluded by expressing the conviction that the House would examine the proposals with the full realization of the necessities and with the desire to help the Government. He was perfectly certain that the country would bear the additional burden with the same spirit, with which it had borne sacrifices far greater than money

LATER.—Of the nine hundred and fifty millions advanced by the United States mentioned earlier, five hundred millions had been advanced to Great Britain and 450 millions to the other Allies. This year we had advanced to the Allies approximately the same amount as last year making the joint Anglo-American advances to the Allies \$55 millions. Thus our borrowing from the United States only totalled approximately what we had lent the Allies. This showed that, after four years of war we were self supporting.

The National debt at the end of the present year would amount to £7,980 millions. Formerly he had deducted all advances to the Allies and the Dominions from the liability, but he did not propose to do so to-day. He did not regard the advances to Russia as a bad debt, because the Russian Government would duly realise that foreign capital for exploitation of her resources was unobtainable unless her previous debts were paid.

Mr. Bonar Law also proposed to regard half of the Allied debts as if they were our liability at the end of next year, because we must take into consideration the possibility that some of the Allies would be unable to pay interest on the advances immediately the war ended. The total Allied debt to us at the end of next year would be £1,632 millions, which after the half deduction just mentioned, also the Dominions' debts and India's obligation in full, would make a total of £1,124 millions.

Dealing with Germany's financial position, he said Germany admitted that her present daily expenditure was six and quarter millions which was almost the same as ours but did not include separation allowances etc. The German vote of credit to July totalled £6,200 millions. A year hence the German balance sheet, reckoned on the same basis as ours, would show a deficit of £385,000,000 of the national liability of 720 millions. German taxes were not being imposed upon the wealthier classes, on whom the Government were afraid to put extra taxation.

Mr. Bonar Law estimated that the existing taxations yielded £540 millions leaving a deficit of £110 millions. The new taxes, which he was proposing, would in a full year produce 114 millions, without reckoning the tax on which he made no estimate.

A Preliminary Parliamentary Statement has been issued showing how the revenue compared with the estimate for 1917-18; namely Customs £71,261 thousands, increase of £511,000. Excise £38,872 thousands, increase of £3,822,000. Estate duties etc., £31,674 thousands, increase of £2,614,000. Stamps £3,300,000, increase of £300,000. Land Tax £665,000 increase of £15,000. Income-tax including Supertax £239,509 thousands increase of £15,509,000. Excess Profits duty £220,214,000 increase of £20,214. Land duties £685,000 increase of £285,000. Total receipts from taxes were £613,040,000 increase of £13,340,000. Receipts from other sources totalled £94,135,000, an increase of £25,295,000. Total receipts from all sources were £707,235,000 increase over estimate of £68,635,000. The total expenditure provided for in the 1917-18 budget was £2,290,381,000 and the supplementary estimates amounted to £477,250,000. The estimated expenditure was £2,767,631,000. Votes for the Army, Navy, Air Force and Munitions for 1918-19 were merely taken. The other estimates of expenditure for 1918-19 are the Civil Service £64,029,000, increase of £2,865,000. Customs and Inland Revenue and excise £5,573,000, increase of £324,000. Post office £26,141,000, increase of £161,000. Consolidated Fund services £1,714,000 increase of £19,000. The estimated expenditure chargeable against capital is £710,000, decrease of £248,000. Old age Pensions amount to £12,085,000. Ministry of Labour and Insurance etc. £9,619,000 and Education £4,325,000.

The withholding income tax applies to unearned income exceeding \$2,000 and earned income exceeding \$3,500. It is estimated that \$1,000,000 in a full year is added to unearned income and \$1,000,000 is added to earned income. This means that \$2,000,000 in additional income is added to the tax base.

The most stupendous budget in history was received most placidly by the House of Commons. The new taxes were greeted without a murmur. Lobby correspondents state, that there was something of grandeur in the aspect of the House be speaking the nation's spirit and strength. This is reflected in the comments of the newspapers.

The "Daily Graphic" says, the prosperity of the country will enable us to face the new burdens without grave dislocation of industry.

The "Daily Telegraph" says:—This is war taxation with a great vengeance, but the nation expected it and realises that the budget represents a fresh effort to retain by present sacrifice a financially advantageous position in the future. It will take up the burden in the knowledge that British credit is still unshaken.

The "Morning Post" says:—The new imposts will be borne cheerfully by the nation as long as it knows that the resources are used to the utmost to defeat the enemy.

"The Daily Mail" thinks that the budget will be popular but it does not go far enough. The heaviest taxes are placed on a very small class who will not complain. The Journal is confident that the mass of wage earners would not resent a graduated tax on weekly wages.

The "Daily Chronicle" says it is a practical workman-like budget and seems to justify Mr. Bonar Law's optimism of our ultimate solvency.

The "Daily News" thinks the application of the screw of taxation restores confidence in our war finance, but the incomes could have been largely increased. It is a wonderful testimony to the resources of the nation that we are still able to finance ourselves after financing the Allies for three years.

The "Times" believes that the estimated revenue will prove to be considerably within the mark.

The Admiralty states that a raid was made early this morning on the Ostend and Zeebrugge destroyer and submarine bases. Our forces returned.

The scanty information hitherto received states that the raid met with a reasonable measure of success. The force employed, except covering ships, consisted of auxiliary vessels and six obsolete cruisers. Five of these cruisers were filled with concrete and used as block ships. These were run aground and in accordance with orders blown up and abandoned by the crews. Our casualties have not yet been reported.

In the House of Commons, Sir Eric Geddes stated that it was very probable that the attacks on Ostend and Zeebrugge mentioned in the Admiralty communique to-day had effectively blocked the entrance to the Bruges Canal. In course of the operations much damage was done to enemy craft at Zeebrugge and German destroyer was sunk while trying to put to sea. We lost a destroyer by gunfire also two coastal boats, which were very small vessels, and motor launches.

London, April 23.

In the House of Commons Sir Eric Geddes made a supplementary statement to the communication regarding the raid on Ostend and Zeebrugge. He said it was an extremely gallant and hazardous affair. It was carried out last night. Some officers had been fighting the greater part of the night and some had not yet returned. Vice-Admiral Roger Keyes commanding at Dover commanded the raid (Cheers). Six obsolete cruisers participating were twenty to thirty years old namely the Brilliant, the Sirius, the Iphigenia, the Intrepid, the Thetis and the Vindictive. The first five were fitted with concrete and were to be sunk in the Channel and the entrance to Zeebrugge and Ostend if that could possibly be managed. The Vindictive working with two Mercy ferry boats the Daffodil and the Iris carried storming and demolition parties to storm the head of the mole running from Zeebrugge. The Vindictive was specially fitted with bows for landing and storming parties and specially armed for that purpose with flame throwers Stokes mortars etc. The men employed on the block ships and storming and demolition parties and on the Vindictive which were particularly hazardous parts of the undertaking were bluejackets and marines picked from a very large number of volunteers from the grand fleet (Cheers) and all naval and marine depots. There was great competition for the undertaking and only very small proportion of the volunteers could be used. There were light covering forces belonging to the Dover command and Harwich forces under Admiral Tyrwhitt covering operation in the north. The force of monitors also the large number of motor launches coastal motorboat etc. all of which were small and fast craft carrying maximum crew of about six. And other small craft participated in the operation which was particularly intricate and had to be worked strictly to timetable and involved very delicate navigation on the hostile coast without lights and largely under unknown navigation conditions which have developed since the war and with added danger of unknown mine-fields. (High development of scientific use of fog smoke more than smoke combined with certain wind conditions was essential to success of operation because this afforded protection from batteries) He had just heard that an officer who developed this, was killed. The general plan was this. After an hour of intense bombardment by monitors at Zeebrugge, the Vindictive with the auxiliaries the Irish and the Daffodil were to run alongside the head of the mole firing their guns as they approached and the storming parties and demolition were to be landed. In the meantime three block ships namely the old cruisers mentioned assisted by coastal motor boats and motor launches were to make for the entrance of the canal to be run aground and blown up. Two old and vulnerable submarines were to run against the mole with torpedoes and against the mooring piers at the mole and the shore. The submarines were fitted with explosives and were to be blown up against the mole with a view of destroying or damaging the mole work.

connection in order to cut off the mole from the shore. At Ostend, the operation was similar. Two block ships were to be grounded and blown up at the entrance to the port. The difficulties of this part of undertaking were considerably increased by mist, rain and low visibility and the consequent absence of effective aerial co-operation. The results as far as are known are that at Ostend two block ships were grounded and abandoned after being blown up. I cannot say whether they have definitely accomplished their objective as it was too misty for aerial observations but reports of officers concerned as far as they could see in the darkness indicated that they were slightly off their course.

At Zeebrugge the two black ships out of the three attained their objectives and have been sunk and blown up in the entrance of the canal. The third blockship grounded in the passage. A certain amount of damage, at present unknown, was done by gunfire and torpedo attack upon the enemy destroyers and other craft lying alongside the mole. One coastal motorboat reports torpedoing an enemy destroyer trying to escape to sea. One of the two old submarines attained its objective and was blown up the explosion destroying the pile work leading to the mole. The storming parties from the *Vindictive*, the *Iris* and the *Daffodil* attacked under extremely heavy fire and fought gallantly maintaining their position alongside the mole for hours (cheers) causing it is believed much damage to the enemy and inflicting considerable losses. The objectives for storming parties and the demolition parties on the mole were the enemy forces holding its battery destroyer and submarine depot and large seaplane base upon. Three vessels mentioned after re-embarking landing parties withdrew. This attack was primarily intended to engage the attention of the garrison of the mole thereby allowing the blockships to enter the harbour. Without an attack on the mole that would have been impossible. As the attack on the mole accomplished this, it was successful. The casualties to personnel as would be expected in hazardous adventure of this kind were heavy proportionately to the number engaged. All the three ships withdrew successfully. Hitherto the only British losses reported in *Crat* were a destroyer sunk by gunfire off the mole. Two coastal motorboats and two motor launches are missing. Sir E. Geddes said the Admiralty was of opinion that the greatest possible credit was due to Vice Admiral at Dover and all officers and men for this very gallant undertaking. [Cheers]. The whole operation had been worked out in a most careful detail and appeared to have been carried out with signal success. The co-operation of all units engaged and synchronisation of all phases of the operation being remarkable. As all the forces engaged had not yet returned to base it was impossible to give further information at present but information available showed that the entrance to the Bruges canal was probably effectively blocked and considerable material damage done.

Mr. McKenna on behalf of the House congratulated the navy on the very gallant action (Cheers).

The Press Bureau States that King has sent a message to the Vice Admiral at Dover saying "I heartily congratulate you and your forces on the marked success of yesterday night's operations. The splendid gallantry displayed under exceptionally hazardous circumstances filled me with pride and admiration."

At a meeting of the Society of St. George at the Mansion House, Lord Milner said, in this hour of trial, Britain stood out greater than ever, not merely in the matchless heroism of her sons, but in their cheerfulness and their undaunted spirit. Never had the banner of St. George floated over more magnificent fighting men by land and sea and air or over more resolute or more uncompromising people.

LONDON, April 23.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law mentioned that in 1917 alone nine hundred miles of broad gauge and one thousand miles of light railways had been constructed behind our lines.

The Archbishop of Canterbury and eighteen bishops met at the Lambeth Palace and unanimously resolved to adopt the Bishop of London's calling up plan (see 214).

Sixteen Irish Kings Counsel including several Crown prosecutors have signed the anti-Conscription declaration. A Separate Protestant anti-Conscription movement is obtaining increased support in many places.

LONDON, April 17
Mr. Chamberlain to whose appointment to the war Cabinet there has been opposition in certain quarters on the ground of Mesopotamia affairs, is vacating his seat in the Parliament owing to the appointment. Addressing the electors of west Birmingham he says: No man could lightly assume responsibilities of a minister at such a moment as this, but the situation is so grave that it seems to me to be plain duty to give my help when it is sought in progressive policy at Home Affairs. My duty in the H. of C. and my responsibility as a legislator and as a member of the Government are such that I should accept of the appointment if made.

British Armie's Magnificent Courage.

Labour Party's Deep Gratitude

LONDON, April 24.

The National executive of the Labour Party has resolved expressing deep gratitude and admiration at the army's heroic resistance to the terrible onslaughts. Such magnificent courage and resolution is consistent with the best British traditions and imposes imperative obligation on all sections of the community to assist by skill, energy or substance to carry on the great work of liberation in which the army is engaged in order that our joint efforts may result in the final overthrow of militarism and secure lasting democratic peace for the world.

General Exchange of Prisoners

Allies Consider Impracticable.

LONDON, April 24.

In the House of Commons, replying to Mr. Snowden, Mr. Lloyd George said that war prisoners were eligible for repatriation as distinct from internment in a neutral country on health grounds only according to Anglo-German schedule of disabilities. The dates of capture did not affect the question of repatriation. The Allies considered that general exchange of prisoners was impracticable.

The Man-Power Bill.

German Press Comment.

LONDON, April 23.

AMSTERDAM.—Commenting on the Man-Power Bill, the "Lageblad" says if the British are a nation of shopkeepers it must be recognised in justice that shopkeepers have seldom been so generous in sacrifice of blood and treasure.

Western Front

The Enemy Offensive.

News Phase of Enemy Offensive.

LONDON, April 24.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—There were more definite signs this morning of approaching new phase of the enemy offensive. The enemy artillery was more active on the whole front south of Arras, particularly on the southern flank of our line. We improved our positions by successful minor operations otherwise there was no change in the general situation.

Violent Enemy Bombardment.

LONDON, April 24.—[4-0 P. M.]

A French communique says:—Between the Somme and Avre hostile bombardment became violent during the night on the Franco-British front, notably in the region of Villers-Bretonneux and Hargend-en-Santerre, our artillery energetically replied.

German Fresh Attacks Begun.

LONDON, April 24.

In this afternoon's communique F. M. Sir D. Haig says:—There was increased hostile artillery fire yesterday afternoon and evening on the bulk of the front particularly in the Somme and Aisne sectors and the Scarpe valley and in sectors northward of Bethune and northward and northeastward of Souilleul. Germans attacking at dusk north-eastward of Albert met with heavy rifle and machine gun fire and were driven back. Strong hostile attacks late in the evening near Draucourt were repulsed by French after sharp fighting the British and French artillery inflicted severe loss. Enemy's artillery was active during the night and heavy bombardment opened early this morning along practically on the whole British front from northward of Albert to the junction with the French southward of the Somme. Strong infantry attacks are in progress in Albert sector and between the Somme and Avre. There was heavy hostile shelling this morning between Givency and Robecq. Our artillery dispersed concentrations in neighbourhood of Meville.

The Attack on Americals.

Enemy Driven Out by Counter-Attack.

LONDON, April 23.

Reuter's correspondent at French headquarters wiring to-day says:—The German experiment against the American sector in Lorraine proved a failure. The attack was delivered against the village of Seicheprey about a mile behind the Franco-American front. The attack was made with three battalions led by a detachment of storm troops 150 strong. After a violent bombardment the enemy fought their way into the village and the weight of the attack was undoubtedly directed against the Americans. The latter counter-attacking with the French drove the enemy from Reniers Wood and the village of Seicheprey and after hard fighting re-established the former line not leaving a single inch of conquered ground in possession of the Germans. The engagement was the sharpest in which the Americans have yet been engaged.

Enemy Massing Troops.

Famous German Airmen's Funeral.

LONDON, April 24.

Reuter's correspondent at British Headquarters wiring to-day says:—The Germans continue massing troops on the Baillou-Neuve Eglise line north of and around Dernancourt. Prisoners state that leave will be resumed in the German Army early in May, which suggests that enemy anticipates a decision or abandonment of the offensive by then. The funeral of Baron Richthofen took place this afternoon and was an impressive spectacle. The airman was buried in a cemetery, not far from the spot where he was brought down. A contingent of the air service attended.

The Situation Reviewed.

Large German Forces Bottled Up.

ALLAHABAD, April 24.

LONDON, April 23rd.—The "Morning Post" Paris correspondent reviewing the situation at the end of the first month of the German offensive says: The Germans have learned by bitter experience that although it is all very well to knock down the wall in front of them by the aid of a million men, the effort is useless if there is no free space for

manoeuvre behind it, and if behind the fallen wall is another. The only chance for attacking for the million is then to smash forward again immediately before the defender recovers breath. Otherwise their adversary's resistance is re-established and the attacking million must begin work over again in much less promising circumstances. This is exactly what happened to General Von Ludendorff, continues the correspondent, at the of the first week's fighting. He then committed a cardinal blunder in the view of French experts in not throwing in the whole of his reserves. Montdidier might have enabled him to exploit, by a war of movement, the initial success gained by the surprise. In the second week it became necessary to enlarge at any cost the area in which the Germans were bottled up. Hence the attack on Comcy which the French promptly stopped and the attack on Armentieres where again lack of sufficient strategic reserves led to the Germans being bottled up in a narrow stretch of country. To-day a million and a half Germans are confined in the triangle of Hazebrouck-Arras-Noyon in a country as sterile as the surface of the moon and nearly as difficult to revictual.

Successful Minor Operations.

LONDON, April 23.

[11-15 P. M.]—A British communique says a minor operation eastward of Robecq was completely successful. In addition to the ground gained we took 120 prisoners and a number of machineguns. We also slightly improved our position this morning in the neighbourhood of Motheren taking prisoners and machineguns. There was considerable enemy gas shelling at Villers-Bretonneux. Our aviators carried several long distance reconnaissances yesterday, took many photographs and dropped nineteen tons of bombs on the Thourout railway station, Engel Dump, Warantop, Armentieres and Roulers. We brought down eight and drove down six enemy machines. Three of ours are missing.

Reciprocal Artillery Activity.

LONDON, April 24.

Last night's French communique says:—There was great reciprocal artillery activity in the region of Hargend-en-Santerre, west of Noyon. There was no infantry fighting.

No Cause for Disquiet.

LAHORE, April 24.

LONDON, April 12th.—Henry Bidon writing in "Le Journal" discusses the value of the present German line as the base for further attack. He points out that the British front in the north is where it was in the summer of 1917. It had been held for two years and there is no cause for disquiet in that region while southward of St. Eloi the enemy is everywhere held within a circle of hills. Bidon is confident that the enemy has pushed his salient between Givency and Messines too far.—[P. O. & M. Gazette.]

British Aerial Activity.

Nineteen Enemy Machines Felled.

LONDON, April 24.

[10 P. M.]—A British communique says:—We repulsed raids in the neighbourhood of Hamel and south of the La Bassée Canal opposite Cambrai. The enemy captured an advance post northwest of Fesrubert which had already changed hands several times. We advanced our line slightly at Robecq taking sixty-eight prisoners. Our artillery engaged hostile infantry assembling in this neighbourhood. The weather was better yesterday and there was greater aerial activity with incessant bombing on the whole front. We dropped over twenty-three tons on the Thourout railway station, Menin, Armentieres, Chaulnes and other targets. Our low flying machines fired thousands of rounds. Enemy machines were up in great numbers, but were not aggressive. We brought down thirteen and drove down six out of control. Five of ours are missing. The pilot of one enemy machine brought down was Baron Richthofen. Our nightfliers dropped nine and a half tons on Peronne, Armentieres and Bapaume, also on the railway junction at Chaulnes. All returned.

French Aerial Activity.

Twenty-three Enemy Machines Felled.

LONDON, April 24.

[1-10 A. M.]—A French communique says:—There is nothing to report except somewhat lively artillery action in the Montdidier-Noyon region. Between the 20th and 22nd, five enemy aeroplanes and two captive balloons were brought down and sixteen felled in their own lines badly damaged. Our machines dropped 49,000 kilograms of projectiles on Railway stations, camps and aerodromes at St. Quentin and elsewhere, causing fires at the railway stations at Chaulnes and Aiseld. We blew up an ammunition dump east of Guiscard.

Lively Cannonading.

[4-40 P. M.]—A French communique says:—There was somewhat lively cannonading on the Somme front and east of Rheims.

The British Defence.

Sir D. Haig's Tribute to Troops Gallantry.

F. M. Sir Douglas Haig in a supplementary report says:—The number of divisions employed against the British alone, since the opening of the offensive on March 21, is already 102, of which may have been used twice and thrice. In resisting the heavy blows resulting from such concentration, all ranks and arms of services have behaved with gallantry, courage and resolution for which no praise can be too high. Besides the divisions already mentioned for conduct of outstanding gallantry, many others have greatly distinguished themselves. The Guards division, after five days heavy fighting at Boiry-Beguerelle, completely repulsed attacks delivered in great strength on March 28th and 30th, inflicting heavy losses. This division with the 31st and the 3rd divisions on its right and left, in the severe fighting on these and other occasions, successfully resisted all enemy's efforts to open out a northern flank attack.

Admirably Executed Counter-Attacks.

Especially gallant service was performed also on March 28th by the Fourth Division northward of the Scarpe, assisting in breaking up attacks launched for the capture of Arras and Vimy ridge. This division also distinguished itself on the Lys battlefront on the night of 14-15 April, when an admirably executed counter-attack took Riezauvinage and 150 prisoners and again on April 18th repulsing strong attacks southeast of Robecq, taking nearly two hundred prisoners.

Fighting Spirit Exceptionally High.

During the first two days of the enemy offensive south of Arras, the 21st division maintained its positions at Eschy against all assaults and only withdrew under orders, when the enemy's progress southwards necessitated withdrawal. Before withdrawing, it inflicted great loss on the enemy and a German official report acknowledges the bitterness of the fighting. The 25th division was in close support when the attack opened and was sent immediately into battle in the neighbourhood of the Bapaume-Cambrai road and was not dislodged from any position, though constantly attacked. When withdrawn from the Somme, the fighting spirit of the division was exceptionally high. It was again engaged on the Lys and performed distinguished service.

Magnificent Courage and Devotion.

The 31st division on April 13th holding a front of nine thousand yards eastward of Nieppe forest, although reduced in strength as the result of previous fighting and the enemy was still pressing the advance, were informed that the line must be held to the last, to cover the detaching of reinforcements. All ranks responded to the appeal with magnificent courage and devotion and, throughout the long day of incessant fighting beat off a succession of determined attacks. The enemy in the evening made a last great effort and by sheer weight of numbers overran certain portions of the line, whose defenders died fighting but would not give ground. The enemy who had penetrated these points was driven back by the reinforcements which had just detached.

Fought with Greatest Gallantry.

The 34th division, after severe fighting in the neighbourhood of Croisilles at the commencement of the battle, took over the Armentieres sector. It was in line on April 9th and maintained the positions intact for the first two days of the Lys battle and when the enemy's advance on either flank necessitated the evacuation of Armentieres, withdrew from the town during the night of the 10th decoratively and in good order. Since then it has been continuously engaged and has fought throughout with the greatest gallantry, yielding ground reluctantly and counter-attacking frequently.

Stubborn Resistance.

The 42nd East Lancashire and 62nd West Riding divisions in the fierce fighting at the end of March and early in April, around Becquoy and Ablainzeville, beat off many attacks and contributed greatly to the successful maintenance of the line.

The 50th division though but recently withdrawn after a week of continuous fighting southward of the Somme, held up the enemy along the Lys line on April 9th and subsequent days and by stubborn resistance at Eataires and Meville, checked the enemy's advance until the arrival of our reinforcements.

Most Valuable and Gallant Services.

The third and fourth Australian divisions at Mericourt L'Abbaye and Dernancourt and the New Zealanders at Serre and later the 5th Australians southward of the summit performed most valuable and gallant services. During the later stages of the German attack on the Somme, with their aid, the enemy's progress was definitely checked and by the vigour of their defence all attempts to continue his advance were repulsed with the heaviest losses.

French Premier on Situation.

LONDON, April 23.

PARIS.—M. Clemenceau has returned from the front. He states that best proof that no uneasiness existed was that French soldiers were again receiving leave, which had been suspended since the German offensive.

Famous German Airmen.

His End Described.

M. Philip Gibbs wires that Baron Richthofen's Circus of about thirty fighting scouts appeared over the British lines on the Somme on Sunday and chased some British planes and then swooped northwards, where, what airmen call, a dog fight was soon in progress. Fifty machines were engaged over a wide area and it was impossible to single out combatants in the general melee, but Baron Richthofen was seen flying at a height of hundred and fifty feet just before he crashed in full view of the enemy. When he was picked up, he was found to have been shot in the side close to the heart.

Tribute to South Africans.

LONDON, April 23.

Referring to South Africans fighting at Messines last week, the Divisional General congratulating them said he could not find words adequate to thank the South African Brigade for what it had done. The Corps Commander wired "I wish to express to the General of the South African Brigade and all his officers and men my appreciation of their wonderful fighting spirit and most gallant deeds in the great fight, we have been having for the past three days against heavy odds." The Army Commander wired, "If any unit can be picked out for exceptional praise, I should say it is the South African brigade. The South Africans are now out of line resting, a mere remnant of their former brigade."

France

Air Raid on Paris.

LONDON, April 24.

PARIS.—An official air raid alarm was given at 11-30 last night and ended at 1-2. No aircraft passed barrage.

Holland

German-Dutch Agreement Reached.

LONDON, April 23.

AMSTERDAM.—"The Handelsblad", referring to the "Daily Telegraph's" statement regarding Germany and Holland says, a German-Dutch agreement has been reached regarding Dutch concessions concerning the transit of sand and gravel and transport of various necessities not intended for military purposes by rail through Limburg, also a settlement regarding the Rhine River traffic.

The Cause of Friction.

LONDON, April 23.
The HAUGE.—The "Vaderland" states that the friction between Germany and Holland is due to the former's desire to transmit again sand and gravel "via" Holland alleging its right to do so. The Dutch Government objects basing its attitude on altered circumstances.

The Danish Elections.

COPENHAGEN.—As a result of the elections, in which women have voted for the first time the Folkething is composed of 71 Ministerialists and 68 Opposition. The former consists of Radicals and Socialists.

Germany and Holland.

Threats to Extort Concessions. Rumoured Ultimatum to Holland.

LONDON, April 23.
Reuter learns on high authority that it is true that Germany has brought renewed severe pressure to bear on Holland in order to extort various concessions. The exact demands are unknown in London but it is confirmed that they include the resumption of sand and gravel traffic from Germany through Holland to Belgium. Threats by Germany to Holland are nothing new, but on this occasion they are more violent than usual. The British Foreign Office is not aware that an ultimatum has actually been sent but undoubtedly the German Minister at the Hague has used very threatening language. The latest news indicates that the situation to-day is less strained.

The "Daily News" learns that relations between Germany and Holland are very strained, chiefly on the subject of sand and gravel. The situation is regarded with anxiety in official and diplomatic circles. It was rumoured last evening that something in the nature of a German ultimatum had been delivered to Holland.

Central Powers

Alsace Lorraine Budget, Landtag Refused to Discuss.

AMSTERDAM.—The Alsace Lorraine Landtag has refused to discuss the budget because the discussion of the country's future is prohibited.

Rumanian Oilfields.

German Company to Take Lease.

LONDON, April 23.
A German company will shortly be formed to take over leases of the Rumanian oil fields. Germany in future will thus be able to import over half of the necessary supply of oil becoming practically independent of America.

The Food Situation.

ZURICH.—The Burgo-master of Vienna speaking at a public meeting said, the available foodstuffs were very scanty and great sacrifices were necessary to hold out during coming weeks. Official organisations had broken down. He forecasted a day when the middle class trader would be reduced to beggary. He voiced disappointment regarding the Ukraine supplies and added that Austria's only hope lay in obtaining further aid from Germany.

German Army Estimates. War Minister's Statement.

AMSTERDAM.—In the Reichstag, the War Minister speaking on the army estimates said some detachments in the West lost two thirds of their company leaders. The losses were quite normal, in some cases remarkably small. They were mainly attributed to infantry and machine fire. Therefore wounds were light. A Great number of the wounded had already returned to the front.

Austrian Sailors Captured.

ROME.—It is officially stated that a party of sixty Austrian sailors on board a motor boat landed in darkness on April 4th north of Ancona. They were not observed and hid in a small farm house until nightfall of the 5th when they attempted to reach their objective but a patrol of carabinieri immediately discovered and captured them.

Russia

War Prisoners and Politics.

Russian Orders to Internment Camps.

LONDON, April 23.
A Wireless Russian official message says:—Russia has informed Germany that orders have been issued to internment camps to prevent acts of violence amongst war prisoners who differ politically and also to assure the officer prisoners privileges they possess in their own country. Moreover the officials have been instructed to renounce all agitation against political constitution of Germany and her Allies.

Russian War Prisoners.

German Delay in their Returns.

AMSTERDAM.—Germany's determination to retain labour of Russian prisoners of war as long as possible is reflected in an official statement to the German press that immediate return of Russian prisoners is impossible. Return can only proceed very slowly and must extend over a long period owing to tax which war makes upon communications. The statement finally refers to the possibility of the prisoners preferring to remain in Germany.

Balkan

The Balkan Front. Macedonian Operations.

LONDON, April 24.
French Macedonian communique says:—The Infantry and artillery were active on the whole front. Our artillery stopped an attempted enemy attack on positions west of Prespa.

Great Fighting Activity.

LONDON, April 23.
[1-10 A.M.]—A French Macedonia communique says there was great fighting activity in all sectors.

America

Conscription in New Foundl nd. Selective Bill announced.

LONDON, April 24.
St. Johns (Newfoundland) The Legislature has opened. The Governor's speech announced a selective conscription bill rendering all unmarried men and childless widowers between nineteen and thirty-nine liable to military service in four classes each covering a period of five years. The supreme court is constituted as exemption tribunal.

U. S. Grain for Belgians.

WASHINGTON, April 23.
Food shipments to the Allied civilian population will be suspended for ten days in order to transport three million bushels of grain to Belgium and the part of Northern France occupied by the Germans, which the Belgian Relief Commission's representative at Brussels has cabled will be breadless for twenty days even if all shipments at present "en route" arrive safely.

Americans and Norwegian Shipping. Hundred Thousand Tons Chartered.

LONDON, April 24.
WASHINGTON.—The shipping Board has chartered four hundred thousand tons of Norwegian shipping which will be employed chiefly in South American Trade, thus releasing American ships for Europe.

Guatemala and Germany.

LONDON, April 23.
GUATEMALA CITY.—The National assembly has declared that Guatemala occupies the same position as the United States towards the European belligerents. Guatemala severed relations with Germany a year ago and the above declaration is regarded in the United States as equivalent to a declaration of war.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

DELHI CONFERENCE.

Large Assembly Expected.

ALLAHABAD, April 23.
General Sir Bober Sham Shere Jang Bahadur, Rana Inspector-General of the Nepalese contingent in India has arrived in Simla.

Duration of the Conference.

The War Conference at Simla, next Saturday will occupy about four hours. The Council Chamber is being rearranged to accommodate the large assembly expected in addition to ruling princes who have already been reported as going to the Conference. The Maharaja of Patiala who arrived at Simla on Tuesday will be present. It is satisfactory to note that the provincial delegates will include representatives of recruiting Boards which had done such excellent service in raising men for the Indian Army.

The Viceroy and the Commander-in-Chief leave Simla on Friday to attend the War Conference at Delhi. Loyal addresses are meanwhile pouring in from all parts of India in support of further war measures.

Burmese Merchants Loyalty.

A meeting of Burmese merchants called to discuss the rice position passed a resolution with reference to the Ministers appeal and the Delhi Conference that the Government be assured of the Burmese peoples' loyalty to the British Throne and earnest resolve to co-operate with the Government to secure man power and material development for the purpose of acting to speedy victory.

HOME RULE LEAGUE'S PROTEST.

Public Meeting in Calcutta.

Important Resolutions Passed.

CALCUTTA, April 24.
Under the auspices of the Home Rule League a public meeting was held this evening when Mr. Bipin Chandra Pal told a detailed story of the fate of Home Rule deputation. Resolutions were adopted protesting against the cancellation of passports of Home Rule deputation members, expressing disappointment at the exclusion of Home Rule League leaders from the Delhi Conference and praying for the release of political prisoners, declaration by the Parliament of the establishment of responsible Government in India within a definite date and the abolition of the arms act. The meeting was also of opinion that the cessation of political propaganda would lead to needless complications.

Calcutta

Sentences on Bazar Looters.

CALCUTTA, April 24.
The Khulna Special Tribunal has delivered judgment in the Jhaudangas hat looting case. Of the original 56 accused one pleaded guilty during the trial and had been sentenced to two months rigorous imprisonment. Of the remaining 55 accused 4 had been acquitted, 2 sentenced to whipping and others various terms of imprisonment varying from one month to four years.

A Dead Body Identified.

CALCUTTA, April 24.
The body of the Anglo-Indian lady found on railway line near Lucknow has been identified as Dr. Miss. Mildred Eva Graham. The deceased had recently given over charge of Victoria Hospital, Hathwa. She had been for many years at Oodeypur and for sometime at Gya and Bulandshahr.

Punjab

Punjab Legislative Council

LAHORE, April 24.
A meeting of the Punjab Legislative Council was held this morning at the Government House, the Lieutenant-Governor presiding. After interpellations the Punjab Courts Act Amendment and Violation Bill was introduced, by the Hon'ble Mr. Thompson and referred to Select Committee. The Hon'ble Mr. Richey introduced the Punjab Compulsory Education Bill and moved that the Bill be circulated for the purpose of eliciting opinion thereon. The Bill was then referred to the Select Committee.

Discussion and observations on the Budget 1918-19 began in the afternoon. The Hon'ble Mr. Chandhri Lal Chand and the Hon'ble Mr. Yusuf Shah congratulated the Finance Member for the fair Budget and emphasised on the need of close co-operation with the Government in the prosecution of the war. They pointed out that they should sink all differences and would divert their attention towards the question of winning the war. The Council adjourned till to-morrow.

Premier's Appeal.

Maharajahs' Offers.

LAHORE, April 24.
In response to the Premier's appeal to India the Maharaja of Jind has offered to double the present strength of his imperial service regiments for the period of the war, the Maharaja of Kapurthala has made an offer to help with all the resources of his State in any form that the Government may desire and the Maharaja of Faridkot has offered one lakh of rupees as a further contribution towards the war of the purchase of aeroplanes.

Public Meeting for Concerting Measures.

A public meeting will be held in the University Hall at 7-30 A.M. on Saturday the 4th May in response to the Premier's message with the object of concerting measures to give effect to the resolutions which will be passed at the Delhi Conference of the 27th April. The Lieutenant-Governor will preside. Invitations will be issued to the Commissioner or Divisions, the members of the Provincial Legislative Council, Provincial Durbaris representatives of the leading Provincial associations, a limited number of district representatives and certain others.

Bombay

Surat Municipality.

Resolutions Passed.

BOMBAY, April 24.
The Surat Municipality has adopted a resolution for the introduction of free and compulsory primary education from the 1st October 1918. The Municipality has refused to accept the offer of the Government to subsidise to the extent of one-third of the pay of the Chief Executive Officer on the ground that the terms offered by the Government come in the way of the grant of the privilege of extended elective franchise to municipalities. The municipality has further passed a resolution requesting the Government to constitute municipal administration on wholly elective basis and to extend franchise.

South India

OBITUARY.

RAWALPINDI, April 24.
The death has occurred of Captain G. Trivor Williams R. F. A. on Friday evening. Captain Williams was driving in a buggy with Lieutenant Sopwith along Mal when the horse bolted and dashed the buggy against a tree. Both the occupants were rendered unconscious. Medical aid was promptly summoned and the injured officer was removed to station hospital but he died within two hours of admittance. His injuries were excessive fracture of the base and vault of the skull. Mr. Sopwith escaped with bad shaking.

British Line Advanced.

Australians at German Airman's Funeral.

LONDON, April 23.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says, there was considerable gas shelling during the night at Poperinghe, Ypres and other places in the back areas of the northern battle field. We apparently hold the initiative for the time being. Attacking at night south of Aveluy Wood on a front of thousand yards, we advanced our line to an average depth of 250 yards, improving our position and inflicting heavy casualties. We took seventy prisoners. Australian troops figured in the cortege at Baron Richthoven's funeral. Lewis gunners were firing at him when his machine was brought down. A general air battle was proceeding at the time, about fifteen enemy machines being engaged. Baron Richthoven was hovering very high and swooped upon one of our machines but help was at hand. The Australians bore the coffin from the aerodrome and furnished the firing party.

ప్రజాభిప్రాయములు

ఆంధ్రమహాజనసభ.

i

అయ్యా ఇప్పుటికి ఐదాంధ్ర మహాజనసభలు జరిగియున్నాయి. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిబింబింపజేసే ముఖ్యమంత్రిగారి పాత్ర, మన ఆంధ్రదేశములోనే అక్కడక్కడ కొందఱు తాండ్లప్రముఖుల విముఖత నెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. సామాన్యజనసభలో శత్రుగా రి సమస్యను చర్చింపజేసి తీసికొనివచ్చినప్పటినుండి, ఇప్పుడి యావద్భారతము సమస్యగా పరిగణింపబడుచున్నది. ఈ సమస్య కాసభలో చూపబడిన పరిణామమునుబట్టి ఇం దందటి యనుకూలమును సంపాదించు తెంతకష్టమైన విషయమో గ్రహింప వచ్చును. కనుక నిరంతరం దాండ్లనమే పరమ సాధన మని మనము గ్రహించినగాని పని నెరవేరదు. శత్రుగారి తీర్మాన మారాదించ బడినపుడు, యాయపజయమున కాంధ్రుల నిరంతరం దాండ్లన మనలంపింపని అవసరము గాని, భాషాపరిష్కార రాష్ట్ర విభజన సూత్రమునందు గల యెట్టి భాషమును కాదని "కామకామి" పత్రిక నడివియున్నది. ఇది ముమ్మాటికిని సత్యము. మనవారలు సంపత్సరమున కొక తూరి ఆంధ్రమహాజనసభయందు తమ ఉత్సాహమును వెల్లడించుటయే కాని, ఇతరకాలములం దీ విషయమున శ్రద్ధయే వహించుటలేదు. మతము మనవారలు రాజకీయాంధ్రానా పద్ధతుల నిక సరిగా గ్రహింపలేదు. ఇందుకు నిదర్శనము కేశవపిళ్ళగారి యొక్కయు, మద్రాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారి యొక్కయు విచిత్రచర్యల కాంధ్రీక్షణమున ఎల్లెడల సభలు చేసి ఆయా సభలయందు ఆంధ్రుల యసమ్మతిని తెలుపటం దుటయే ప్రతియూరున అసమ్మతిసభలు చేసి ప్రజాభిప్రాయముల వెల్లడిచేయుట ఆంధ్రానాపద్ధతులయందు దొక పద్ధతి. ప్రభుత్వము వారు ప్రజలయొక్క ఆశయములకును, తేమమునకును విరుద్ధముగా పోయినప్పుడు మన మెట్లు మన అసమ్మతిసభలద్వారా తెలుపుదుమా, ప్రజానాయకులమని పేరు వెట్టుకొని ప్రజల ముఖ్యోద్దేశములకు భిన్నముగా పోవువారి చర్యలకు కూడ మన అసమ్మతిని తెలుపుటవలయును. ప్రజల యిష్టానుష్ఠములను గుర్తింపక, వారియాశయములకు విరుద్ధముగా ప్రభుత్వమువారు చరించుట సాటితుల తేమము కొఱవ కాదని మనము రాజకీయరంగమున సాటించుచున్నాము. నిరంతరం దాండ్లకారమును నిరసించుచున్నాము. ఇట్టితల్లి ప్రస్తుతపరిభ్రష్టమునం దే నిరంకుశాధి కార స్వభావమును మనము విమర్శించుచున్నారమో, అట్టిదే మద్రాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారును, కేశవ పిళ్ళగారును కేశయ మహాసభా తీర్మానము నుల్లంఘించుట యందు వెల్లడించుచున్నది. ఇది ముఖ్యముగా ఆంధ్రులు, ఆంధ్రీకరులు కూడ గమనింపవలసిన విషయము. మినమిష్టాడు ప్రస్తుతపరిభ్రష్టమువారియం దెలాపముల విమర్శించుచున్నారమో, అలాపములు ముందు రాబోవు స్వపరిపాలనా పద్ధతియందు జొరవించుకుండ జేయుట మన బాధ్యత. కనుక ఆంధ్రులారా! ప్రతియూరున సభలుచేసి కేశవపిళ్ళ గారి యొక్కయు, మద్రాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారి యొక్క విచిత్రమును, ఆకాశమునకు చర్యలకు మీ మీ య స అసమ్మతులు తెలుపుడు. ప్రజాభిప్రాయముల నిర్భయముగా జాటింపవలసినకాల మిది. ఆంధ్రులారా! మీరింకనిద్రాపా యిన, ఆంధ్రోద్ధయమునకు చేటుకల్గున నుమా!

మన మిష్టాడింకొకవిషయము గ్రహింపవలెను. ఆ ఆంధ్ర మహాజనసభ కాబోవుచున్నది. ఈ సభ కర్తవ్యము నెన్నుకొనుటయందు మనము ముఖ్యముగా ఆంధ్రోద్ధయము యొక్క ప్రస్తుతస్థితిని, దానిభావికాలపు పరిణామములను మన న్ముందుంచుకొని, మతీయు సభాధ్యక్షు నెన్నుకొనవలెను. ఏ యుద్ధము ముయిన దాని చర్యపజయము లుద్ధయనాయకులమీద భారపడియుండును. భారతదేశమున కాంధ్రులసంజే కమగు భాషాప్రముక్త రాష్ట్రవిభజన సూత్రము సరి ఎస్. నుబ్రహ్మణ్యము గారు, అనిబిసెంటుమ్య మొదలగువారి యంగీకారమును బడసినప్పటికిని, ప్రాబల్యముగల యెట్టి దేశనాయకులనుండి ఏదైన సెంటు మహాసభలో అధ్యక్షకోపన్యాస రూపమున ఈ సూత్రమునకు సానుభూతి ప్రకటింపబడిన యెడల మన యుద్ధయమున కెక్కువలయు కలుగును. కనుక యీ ఆంధ్రాంధ్ర మహాజనసభకు శ్రీమతి అనిబిసెంటుమ్య గారిని అధ్యక్షురాలుగా నెన్నుకొనిన ఉద్ద్యమమును బలపఱచి వార నుగదము. ఈ విషయము ఆంధ్రులందఱును నెంకడు శ్రద్ధతో ఆలోచించవలసిన విషయము. క్రిందటి దేశము మహాజనసభ కర్తవ్యతపరిచి, తమ అధ్యక్షకోపన్యాసమున భాషా పరిష్కార రాష్ట్ర విభజన సూత్ర

మునకు సానుభూతిని ప్రకటించి ఆంధ్రులకు ఉత్సాహమును కలిగించిరి. ఇప్పుడు మరల మనయాంధ్ర సభకు ఆమె సభ్యురాలనుగా ఎన్నుకొనిన యెడల మనయుద్ధయమును చాలవఱకు బలపఱచిన వార మగుదుము. రాజకీయ విషయముల విసెంటుమ్యగారి యభిప్రాయముల నెంత గౌరవముగ చూడబడుచున్నవో మనకు తెలియని విషయము కాదు. ఆంధ్రు లీ విషయమై ఈ పత్రికా మాలమున తమ యభిప్రాయముల తెలియజేయుదురని నమ్ముచున్నాడను.

తెనాలి పెద్దిభొట్ల వేంకటాచలపతిరావు.

ii

అయ్యా, వైసభనుగురించి ఆహ్వానసంఘము సంయుక్త కార్యదర్శకులు ప్రకటించిన లేఖను చూచినాడ. గత సంవత్సరము నెల్లూరుపురమందు సమావేశమైన ఆంధ్రమహాసభకు కడపమండలపు ప్రతినిధులెవరును రావందున కడప మండల నుందు ఆంధ్రోద్ధయభిలాష తక్కువయని చాలమంది తలచుచుండిరి. అట్టి సంశయమున కడమియ్యక సభాసమావేశమునకు కాలము మిక్కిలి యాసన్నమైనతేరి ఈమహాభారమును తమవై నేసికొని ఆహ్వానించినందులకు కడపమండల వాస్తవ్యులు ఆంధ్రులయొక్క కృతజ్ఞతకు బాత్రులు. సభాసమావేశము కూడ ఆనుకూలమైన దినములయందు నిర్ణయించుట సంత్సృష్టికరము. కార్యదర్శకులు ప్రకటించిన విషయములలో యొకవిషయము మాత్రము చర్చనీయాంశముగా గానవచ్చుచున్నది. ఏమన, గతవత్సరము నెల్లూరు పురమందు సమావేశమైన ఆంధ్రమహాజనసభాసమావేశమందు ప్రతినిధి రుసుము 3 రూప్యములు నిర్ణయించగా, మూడరూప్యములు నిర్ణయించుటచే నెక్కువ సభకు వచ్చుటకు అనుకూలముగా నుండదనియు, రెండురూప్యము లైనవో అందరికి సౌకర్యముగానుండుననియు, కొందరు వాదాప్రతికలలో లేఖలు ప్రకటించిరి. ఏతక్ సమయముననే నెల్లూరి సూర్యనారాయణ రావు పంతులుగారు కూడ సెకలేఖను ఆంధ్రవైదిక పత్రికలో వ్రాసినట్లు తలచెదను. పిమ్మట అయిదవ ఆంధ్రమహాజనసభలో సాధ్యమైనంత మట్టుకు ప్రతినిధి రుసుము 2 రూప్యములకు మించకుండ నుండవలయు నని యొక తీర్మానము కూడ గావించినట్లు నమ్మెదను. అట్టితేరి మన కడప ఆహ్వానసంఘము వారు ప్రతినిధి రుసుము ఎట్లు ఆరు రూప్యములు నిర్ణయించి కో తెలియక యున్నది. ప్రతినిధి రుసుము ఇంతకాస్త చేయుటవలన వందలకొలది ప్రతినిధు లరుగుదెంచె రని తోచుటలేదు. చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభకు గతసంవత్సరము భోజనము లేకయే అయిదురూప్యములు ప్రతినిధిరుసు మొసగరిన తెలుపుచున్నారు. చెన్నరాష్ట్రీయ సభకు ఆంధ్ర మహాజనసభకు పరిస్థితులయందేమి, తదితరవిషయముల యందేమి చాల తారతమ్యము కలదు. చెన్నరాష్ట్రీయసభవారు ప్రతినిధిరుసుము అయిదురూప్యములు నిర్ణయించిరి ఆంధ్రమహాసభకు ప్రతినిధిరుసుము జాస్తిచేయుటయో? లేక ప్రభురాష్ట్రీయమహాసభ గనుక ప్రతినిధిరుసుము నెక్కువ చేసిరా? ఇప్పుటికైన ఆహ్వాన సంఘమువారు బాగుగా యోచించి ప్రతినిధిరుసుము తగ్గింపవ్రాధించుచున్నాడ. అట్లు చేయనివో చాలవచ్చును వాటిల్లననుట నిక్కవము. ఆంధ్రమహాసభలో ఆంధ్రులకు కలగు ఆవేశము, ఉత్సాహము, గతసభలను దర్శించినవారికి నువ్వక్తము. ఆంధ్రమహాసభా సమావేశపు దినమును ఆంధ్రులు ఒక పర్వదినముగా నెంచుచున్నారు. ఆమహా సుదినమున నెక్కు దినములనుండి నొండొరులను నెడబాసిన ఆంధ్రపుత్రులెల్లరు నెక్కువో సమావేశమై ఆంధ్రమతను నేపించి ధన్యులయ్యెదరు. కాబట్టి ఇంక, కొంతకాలము ఆనగా ఇట్టి ఉత్సాహము బాగుగా ప్రజ్వలించు దనుక జరుగు కష్టములుగ తోపకుండునట్లుండవలయును. సభాసమావేశమునకు గూడ నెక్కుడు నెలలు వ్యవధిలేదు. సుమా నైమవారములలో సమావేశము గానున్నది. కనుక సభాధ్యక్షునిని కూడ త్వరలో నెన్నుకొనవలసి యుండును. ఈ విషయమును గురించి "లాకో భిన్నరుచి" అను నార్యోక్తిపరిధి నాయభిప్రాయమొసగెద. గత అయిదు సభలకు అధ్యక్షత వహించిన వాల్లెరు ఉత్తరాంధ్రమండల నానులై యున్నారు. ఇంత దనుక పశ్చిమాంధ్రమండలవాను లెవరును ఆంధ్రమహాసభలకు అధ్యక్షత వహించినది లేదు. ఇక మా నెల్లూరువిషయమై వ్రాయవచ్చులేదు. ఈకర్షణ ఆంధ్రమహాజనసభ పశ్చిమాంధ్రమండలములలోనే సమావేశము గానున్నది గనుక పశ్చిమాంధ్రమండలములలో సెక మండలయగు కర్నూలు మండల వాస్తవ్యులును, సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రనాయకులును, నిగర్హులును నగు శ్రీయత గాడిచెల్ల పారిసర్వోత్తమరావు పంతులు

ఎం. ఏ. గారిని అగ్రాసనాధిపతిగా నెన్నుకొన వ్రాధించుచున్నాడ. జగ మెరిగిన బ్రాహ్మణునకు జందె మేల యను సామెతపడి సర్వోత్తమరావుగారి కక్తిసామర్థ్యముల నెడగని యాంధ్రులులేరు. వారు ఆంధ్రభావపట్ల చేసిన పరిశ్రమ వర్ణనాతీతము. అట్టి వారిని ఈ కర్షణ ఆంధ్ర మహాసభాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొని వారిని గౌరవించుట ఆంధ్రులెల్లరి అనతి క్రమణీయధర్మము. ఆంధ్రమహాసభా తెల్లరు తమ తమ యభిప్రాయములను ప్రతికాములకమున చర్చించెదరు గాక! నెల్లూరు ఏప్రల్ 23. ఘాలి - సుబ్బరామయ్య.

ప్రకటన

వాది: కొత్తగుండ సుబ్బన్న సా|| కాటకూటేశ్వరం
భీమవరం తాలూకా విస్సాకోడేరుపాలెం గ్రామ కాపురస్తులు చెల్లబోయిన సరిశిములు, కుక్కలసరిశిములు అను వారల పయిన కొవ్వూరు డి|| మనసభుకోర్టులో O. S. 112/17 రున దావా తెచ్చియున్నాడు. ఆ దావా 30-4-18 తేదీన హీరింగు అయివున్నది. కోర్టుద్వారా వచ్చిన సమస్యలు తప్పించుకొనుచున్నాడు. సదరు వాయిదా రోజున హాజరు లేనియెడల ఎక్స్ పార్టీని తీర్పు యివ్వబడునని యీ పత్రిక ద్వారా తెలియపర్చడమైనది.
18-4-18 } తల్లావ్రగడ సూర్యనారాయణరావు, కోవ్వూరు } (1159) షిడకు.

ప్రకటన

వాది: కొత్తగుండ సుబ్బన్న సా|| కాటకూటేశ్వరం
భీమవరం తాలూకా విస్సాకోడేరుపాలెం గ్రామ కాపురస్తులు చేడలి అచ్చయ్య, యాబుల్లి వెంకటేశు యీ భీమన్న అను వారల పయిన కొవ్వూరు డి|| మనసభుకోర్టులో O.S. 116/17 రున దావా తెచ్చియున్నాడు. ఆ దావా 30-4-18 తేదీన హీరింగు అయివున్నది. కోర్టు ద్వారా వచ్చిన సమస్యలు తప్పించుకొనుచున్నాడు. సదరు లేదీ వాయిదా రోజున హాజరు లేనియెడల ఎక్స్ పార్టీని తీర్పు యివ్వబడునని యీ పత్రిక ద్వారా తెలియపర్చడమైనది.
18-4-18 } తల్లావ్రగడ సూర్యనారాయణరావు, కోవ్వూరు } షిడకు.

ఇనాము ! ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు

చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 మారలు నిడివి. 2 1/2 మార వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాదము. అందులో ఆనేకవిధరంగులు గల బుట్టాలు వేయింపబడినవి పలరకములు కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎలక్ ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.

నర్సాపురం 48 కాచీర 1-కి 16 X 2 1/2	రు 4.8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి	రు 8-0-0
పాలానుడి మామిడిచీర 1-కి	రు 2-8-0
కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి	రు 5-0-0
శకుంతలచీర 1-కి	రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అండు కో, 2, రామానజాయ్యో పిళ్ళి, సౌకారు పేట సాన్స్, మద్రాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా మిక్కిలిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపారమైన నెలకు దొరకును. క్యాబులూగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. బి. సి. ఎం. (1936-37) మేకరు.

కుమ్మరంగమున కమ్మూల్యమగు మందు.
ఇది మిగుల హాశ్వగ్యకరమగు మందు. పదిపదునైన రోజులు రాయుటవలన నెల్లనిరుచ్చులు, అట్లుకాక చర్మమునై మరియేవిధమైన రంగులకు నిర్మాలుముచేయును. ముఖ్యముగా నీ రోగమునకు బాగ్రతదీసికొను (భారతగు) మం దిదియే. దీని నెల టెన్ను 1-కి రూ. 4-6-0. అంచెలాలి వేతే.
(783) Dr. W. N. Dixt. Merchant, Poona Citi.

